

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 62

FAUST

Bu kitap, Cumhuriyet Dünya Klasikleri Dizisi için özel olarak çevrilmiştir.

Yayına hazırlayan : Egemen Berköz

Dizgi : Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.

Baskı : Çağdas Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.

Ağustos 1999

JOHANN WOLFGANG GOETHE

FAUST

Bir Fragman

Almancadan çeviren:

Yüksel PAZARKAYA

75. yıl coşkusuyla...

Hümanizma ruhunu anlama ve duymada ilk asama, insan varlığının en somut anlatımı olan sanat yapıtlarının benimsenmesidir. Sanat dalları içinde edebiyat, bu anlatımın düşünce öğeleri en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir ulusun, diğer ulusların edebiyatlarını kendi dilinde, daha doğrusu kendi düşüncesinde yinelemesi; zekâ ve anlama gücünü o yapıtlar oranında artırması, canlandırması ve yeniden yaratması demektir. İşte çeviri etkinliğini, biz, bu bakımdan önemli ve uygarlık davamız için etkili saymaktayız. Zekâsının her yüzünü bu türlü yapıtların her türüsüne döndürebilmis uluslarda düşüncenin en silinmez aracı olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyatın, bütün kitlenin ruhuna kadar isleyen ve sinen bir etkisi vardır. Bu etkinin birey ve toplum üzerinde aynı olması, zamanda ve mekânda bütün sınırları delip asacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi ulusun kitaplığı bu yönde zenginse o ulus, uygarlık dünyasında daha yüksek bir düşünce düzeyinde demektir. Bu bakımdan çeviri etkinliğini sistemli ve dikkatli bir biçimde yönetmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemeyen Türk aydınlarına şükran duyuyorum. Onların çabalarıyla bes yıl içinde, hiç değilse, devlet eliyle yüz ciltlik, özel girişimlerin çabası ve yine devletin yardımıyla, onun dört bes katı büyük olmak üzere zengin bir çeviri kitaplığımız olacaktır. Özellikle Türk dilinin bu emeklerden elde edeceği büyük yararı düşünüp de simdiden çeviri etkinliğine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okurunun elinde değildir. 23 Haziran 1941.

Milli Eğitim Bakanı

Hasan Âli Yücel

SUNUS

Cumhuriyet'le başlayan Türk Aydınlanma Devrimi'nde, dünya klasiklerinin Hasan Âli Yücel öncülüğünde dilimize çevrilmesinin, kuskusuz önemli payı vardır.

Cumhuriyet gazetesi olarak, Cumhuriyetimizin 75. yılında, bu etkinliği

yineleyerek, Türk okuruna bir "Aydınlanma Kitaplığı" kazandırmak istedik.

Bu çerçevede, 1940'lı yıllardan başlayarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanan dünya klasiklerini okurlarımıza sunmaya başladık.

Büyük ilgi gören bu etkinliği Milli Eğitim Bakanlığı'na yayınlanmamış -ancak Aydınlanma Devrimi yarıda kalmasaydı yayınlanacağına kesinlikle inandığımız dünyaya klasiklerini de katarak sürdürüyoruz.

Cumhuriyet

DYDYLE KÖTÜ, BDLDMLE BÜYÜ

ARASINDAKİ İNSAN:

FAUST

Dante Alighieri'nin "Tanrısal Komedi"si (La Divina Commedia), Cervantes'in "Don Quijote"u, Shakespeare'in "Macbeth"i dünya yazınında nerede duruyorsa, Goethe'nin "Faust"u da aynı yerdedir. Gelmiş geçmiş basyapıtlardan, dünya yazınının en yüce doruklarından biri.

Goethe'nin yaşamının sonuna dek uğraştığı Faust, onun çok kapsamlı yazın yaratımının da basyapıtı olmuştur. Goethe'nin yaşamıyla en çok bu yapıt özdeşleşmiş, yaşamıyla birlikte bu basyapıt da büyümüş, olgunlaşmış, Goethe'nin kimlik ve benliğiyle bütünleşmiştir.

Bir ömür süren bu yazın uğrasının ürünü: Urfaust (1772-1775), Faust I (1797-1801; 1806), Faust II (1800; 1824-1831) olarak bilinir. Bu yapıtlar Türkçeye de çevrilmiştir. Bu yapıtlar üzerindeki çalışma süreçlerinin bir de ara dönemleri vardır. Urfaust ile Faust I arasında basılmış bir Faust daha var: Faust - Bir Fragman (1788-1789). Büyük ölçüde Urfaust'u içerir, Faust I tasarımının imlerini taşır. Okunduğu zaman görülür ki, fragman niteliğine karşın, basılı basına bir bütündür. Rahatlıkla sahneye getirilebilir, değişik bir Faust metnidir. Goethe, bu nüshayı ilk kez 1790 yılında Leipzig'de bağımsız olarak yayınladı. Bu metnin Türkçe çevirisine raslamadığım için, Goethe'nin 250. doğum yıldönümünde Cumhuriyet'in okurlarına armağanı olarak, ben de bu nüshanın çevirisine kalkıştım. Kalkıştım sözüne döneceğim.

Faust adıyla ilk kez 1506 yılında karşılaşıyor. Yasadığı bilinen Faust üzerine ilk halk kitabıysa, 1587 yılında Frankfurt'ta basılıyor: Historia von D. Johann Fausten. Daha sonra sayısız çeşitli baskıları yapılıyor. Goethe, çocukken eline geçirdiği böyle bir halk ismi baskıyı okuyarak, Faust ile tanışıyor. Aynı yıllarda, kukla oyunu olarak 16. yüzyıldan beri gösterilen Christopher Marlowe'nin oyunuyla da tanışıyor. Kabına sığmayan insan izliğiyle Faust, Marlowe'dan Klaus Mann'a yüzyıllar boyu pek çok yazara konu olmuştur.

1772 Ocak'ta Goethe'nin, çocuğunu öldüren Susanne Margaretha Brandt'ın asilisına tanık olduğu sanılıyor. Bu genç kadın, şeytanın kendi içine yerleştiği inancındaydı. Goethe, bu olay üzerine, Urfaust'un ilk sahnelerini yazar. 1775 yılında Weimar'a getirdiği Urfaust'un günümüze kalan ilk elyazma nüshasıysa 1787 yılından.

Altmış yıl süren uğrasa ve çeşitli nüshalara karşın, hepsi bir bütünlük sergileyen Faust'un odağındaki izlek, insanın içinde iyi bir öz olduğuna inanan Faust ile Mephistopheles arasında buna ilişkin olarak girilen bahistir.

Seytancıl Mephistopheles, yoldan rahatlıkla çıkarılabilir bir insan imgesini savunur. Faust, insanın iyi olduğu savaşımını verirken, şeytan da, Tanrı'dan onu

bastan çıkarmak üzere aldığı izinle, insan üzerindeki ters etkisini kullanır. İnsanın doğasında her iki kutup da vardır, iki kutbun bütünü ve bilesimidir. Ancak, yadsıyan ve mahveden seytanın kolaylıkla yönlendireceği kutup, insanın tembel ve rahat yanıdır; yüzeye, sığığa bakarak kanan, yüzeysel parlaklığa kanan yanıdır. Faust, bu yüzden, tıpkı kutsal kitapların öyküleri gibi, evrensel bir insan ve insanlık trajedisidir. Zira, iyiye yönelmek ister, ancak göz göre göre hep seytana uyar, uçuruma yuvarlanır. Baskalarını da böylelikle mutsuz edip, uçuruma yuvarlar. Faust yerine bu trajediye insan adı da konulabilirdi. Aslında, Mephistopheles de insanın içindeki bu iki kutuptan; yadsıyan, olumsuz kutbun kisilesmesidir.

Goethe, bu kisilestirmeyi aydınlanma sürecinin insan anlayışı çerçevesinde gerçekleştirerek, evrensel bir çağdas kurguya varır. Rönesans'la ortaya çıkmaya başlayan aydınlanmanın insanı, usa ve bilime inanmış, kör inancı yadsıyan, dünya işlerine yönelik olarak, düşünceyi eleyen, skolastik, dinsel, en son ve tek doğrucu çözümler olmayacağını benimseyen insandır.

Kapanıp kaldığı yerden dünyaya ve doğaya çıkmak, doğal yaratının kaynaklarını bulmak, yaratarak yasama ve dünyaya katılmak ister. Kendi sınırlarını asmak, uçsuz bucaksız olanaklara ve yaratı kaynaklarına ulaşmak ister.

Đçi yaratıcı güçle kaynar, sonsuzluğu özleyen bu gücü eyleme dönüştürmek için, çağırdığı doğa ruhu, iblisten baskası değildir. Mephistopheles, Faust'un dinmek bilmeyen taskın istem ve özlemini doyurmak savındadır.

Goethe için, birey, evrenin kendisidir. Evrenin çekirdeği, dolayısıyla doğal ve anlaksal bütün gücü insanın içindedir, insan ben'idir. Bu yüzden, insan doğayla ve evrenle bir bütündür. Ama evrenin bu çekirdeği, içinden ve dışından seytanın tehdidi altındadır, trajedisi de bu tehditten, bu tehdidi göre göre, uçuruma yürümesinden doğar.

Bu trajediye karsın, Ben, doğa ve evrenle bütünlüğünden, evrensel uyumdan aldığı güçle, özünü gerçekleştirmek, insan olarak açılıp boyutlanmak düşünce ve çabasıdır. Bu çaba, aynı zamanda bir kavrayışın da ifadesidir: Uyum, bir olusum sürecidir doğada ve evrende. Her sey oluşur ve geçip gider, biter. Her sey sevgi ve tükenistir. Olusumdan tükenise, her sey değişim ve dönüşüm süreci içindedir. Her sey, bütünün parçalarıdır, ama her sey hem kendi içinde, hem kendi dışında çeliskiler, kutuplar arasında bir gerilim ağı içindedir. Her sey sonsuz bir isleyise dahildir.

Faust'un kabından tasararak, insan anlayışının yönsemindeki olusumu, ancak sevgiyle gerçekleştirebilir. Mephistopheles, cinsel sevinin çekimiyle sevgi ilkesini tek boyuta indirgemek, dolayısıyla insan ruhunu ve anlayışını, tek boyuta, güdüsel değişimsizliğe teslim ve tutsak etmek için, seytancıl çabasını yürütür. Oysa, Gretchen ile Faust, birbirlerine ilk bakışta bir sevgi bağıyla bağlanmışlardır, birbirlerini sevgiyle yüceltip, karşılıklı gerçekleştirmek, ruhlarını en görkemli çiçek gibi açtırma olanağına sahiptirler. Yasam, bu ilişkide bütünüyle sevgiye dönüşme yeteneğindedir. Ancak, yasam sevgi gibi en yüce duyguya bile sığmaz. Sevgi arıdır, yasam karmasık, çeliskili ve çok kutupludur. Sevginin seviye

dönüşmesinin mayası iblisten, Mephistopheles'ten gelir. Böylece sevgi de, ruh dinginliği, iç huzuru, mutluluk yerine; suç, günah, huzursuzluk ve mutsuzluk olarak dönüşür.

Burada, çağdas, aydınlıkçı, deneyci, eylemci insanın, kabı dışına çıkarak içine düştüğü çeliskiler de somutlanmaktadır. Bununla, yirmi birinci yüzyıla girerken, bütün gelisme ve ilerlemelerine karsın, bütün elde ettiklerine, elastıklarına karsın, varlığının dibinde bungunluk (depresyon) tortusu gittikçe kalınlasan, gittikçe daha yoğun biçimde yüzeye çıkan, dışa vuran insanı da haber vermektedir. Aslında, ilk varolusundan, en son yok olusuna dek insanın eylem, deney, duyumsama, duygu, öğrenme, bilgi, yanılma ve çeliski vb. eylem ve boylamlarından bir tin ve ten öznesi ve nesnesi, tin ve ten varlığı olarak yansıtılıdır Faust.

Böyle bir varlığın, huzurlu bir olusa ulasması, kendini yadsımasıdır, tükenisidir, yok olusudur, yani ölümdür. Oysa, ölüm bile bir erinç değil, durgunluk ve durağanlık değil, bir dönüşüm, yeni bir olusumun başlangıcıdır. Bu yüzden, insan ruhu, anlağı ve benliğiyle, usu ve duygusuyla bir sınırdan duramaz, bir sınırı da tanımak istemez. Ama bütün bu devini ve tanımazlıkta, onu oluşturan kutuplar, karsıt güçler birlikte islevdedir, işlemektedir.

Yirminci yüzyılın büyük analitik psikoloji bilimcisi C.G. Jung, psikolojik çözümlemeyle su saptamayı yapacaktır: "Kötü de aynı iyi gibi tartılmalıdır; zira iyi ile kötü aslında edimin ideal uzantılarından ve soyutlamalarından baska bir sey değildir, ikisi de yaşamın aydın-koygun görünümüne aittir." Jung, sonuçta içinden kötünün doğmayacağı iyi ve içinden iyinin doğmayacağı kötü yoktur diyerek, suç olmadan erdemsel bilincin olmayacağını, ayrımların kavranmadığı durumda da hiçbir bilincin olmayacağını belirtir. Bunun da birey olmanın vazgeçilmez kosulu olduğunu saptar. (C.G. Jung, Einleitung in die Religionspsychologische Problematik der Alchemie, S.47.) Faust, iste böylesine bir bireysellesme sürecidir aynı zamanda.

Karsıt güçler yüzünden, olusum ve dönüşüm yerine, cadı içitleriyle gençliği, değişimsizliği arayış mutsuzluğuna da düşer. Oysa gençlik, dönüşüm ve değişimle hep yeniden varolustadır. Bunu benimsemek, içinde doğayı ve evreni barındıran yaratığın kendindenliğini, alçakgönüllü olusunu, gözütokluğunu da içerir.

Böylece, taskınlıkla, doyumsuzlukla olusun kendinden alçakgönüllülüğü arasındaki çeliski, insan yaşamının süregelen bir çeliskisi olarak görünür.

Goethe, bütün nüshaları bir arada görüldüğünde, özetlemeye çalıştığımız bu insanı, ilişkileri ve çeliskileri, evrenselliği ve sınırsızlığı içinde bir büyük dramatik siir olarak Faust basyapıtında yapılandırır. Dük Karl August'a Roma'dan, İtalya gezisinden yazdığı 12 Aralık 1786 tarihli mektubunda Goethe, Faust Fragmanlarını bastırma kararıyla, kendini de ölmüş saydığını, bu yapıtı tamamlamak için sürdürebilme mutluluğuna ererse, yeniden yasama dönmüş olacağını bildirir. Yaşamının sonuna dek Faust üzerinde çalışarak yasar. Faust II ile Goethe için basyapıt bütünlenmiştir, zaten bunu tamamladıktan kısa bir süre sonra da ölmüştür. Ama onun insanlığa verdiği bu büyük yazın armağanı, her

birey, her kusak ve her çağ tarafından yeniden, yeniden yaratılmaktadır. Ernst Beutler'in sözleriyle, "Goethe ana Faustunu insanlığa süresiz bir kalıt olarak yazdı. Faust'a başladığı zaman, yazdıkları, kendini ifadedir. Siiri tamamlayan yaslı yazarsa, bakısını kendi 'Ben'inden öbür insanlara çevirmeyi artık çoktan öğrenmiştir. Öğretmen olarak, bilge olarak onların arasında durmaktadır. Sorumluluk duymaktadır. Yapıtı, sorumluluk yükleyici, görevlendiricidir ve böyle algılanmayı bekler."

*

Daha önce yapılan çeviriler gibi, ilk kez yapılan bu çeviri de, duyulan bir sorumluluğun ürünüdür. Ama çevirmende huzursuzluk bırakan bir üründür. Çeviri, zaten bir serüvendir. Serüvense, tehlikelere açıktır. Faust gibi dramatik büyük, görkemli, mükemmel bir siirin çevirisiyse, salt bir cürettir. Ama bilim çağının kabına sığmaz, sınıra gelmez insanı Faust gibi, bu cürete kalkısan çevirmen de, her satırın, her dizenin çevirisinin ayrı ve yeniden bir deney olduğunun bilincindedir. Bütün doğa bilimleri, deneysel bilimlerdir ve hepsinde bin deneyden, bin yanılgıdan sonra, belki bir başarılı deney sonuca varır.

Bu çeviride de başarılı görünen dize ve satırların yanında, pek çok da yinelenmesi, belki daha onlarca, yüzlerce kez yinelenmesi gereken deneyler vardır. Bütünyle böyle bir deneye girismemi kolaylastıran husus ise, kimya yüksek mühendisliği öğrenimimden çok, Goethe tarafından fragman olarak nitelendirilen bir nüshayı çevirmeye kalkışmak olmuştur. Metin bir fragmansa, bu çeviri de haydi haydi bir fragmandır, yani bitmemistir. Ama aslından okuma olanağı olmayan Cumhuriyet okurlarına evrensel yazar Goethe'nin basyapıtı üzerine yine de bir fikir vermesini diliyorum.

Yüksel Pazarkaya

Temmuz 1999

FAUST

Bir Fragman

GECE

Yüksek kemerli Gotik bir odada

Faust, kürsü iskemlesinde huzursuz.

FAUST.

Öste, ah! felsefe,

Hem hukuk, hem hekimlik,

Hem de ilâhiyat ne yazık

Okudum hepsini, hummalı hevesle!

Okudum da ne oldum, zavallı ahmak!

Hâlâ önceki çaylak;

Sanım master, hatta doktor,

Nerdeyse on yıl oluyor,

Asağı yukarı eğip büküp,

Öğrencileri avutup eğitip -

Görüyorum ki, bilemeyiz hiçbir sey!
Bu da yakıyor yüreğimi epey.
Gerçi zekiyim bütün o bosboğazlardan,
Doktor, master, yazar ve papazlardan;
Ne vicdan azabı duyuyorum, ne kusu,
Ne cehennem, ne seytan korkusu -
Buna karşılık bütün sevincim bitti,
Aklım hiçbir seye ermedi gitti,
Taslamıyorum, bir sey öğretebilirim diye,
İnsanları iyiye, doğruya yöneltebilirim diye.
Üstelik param pulum da yok,
Dünyanın sanı şöreti bana tok.
İt bile istemez böyle yaşamak!
Bu yüzden istedim sihirle uğrasmak,
Belki ruhun gücüyle dilin imi,
Çözer diye kimi gizemi;
O zaman döke döke acı terler,
Konusmam her seyden bihaber;
O zaman bilirim dünyayı
Ayakta tutan ustayı,
Görüp gizilgücü ve tohumu,
Kurcalamam artık su bu mefhumu.
Ey, dolunay, baksana,
Son bir kez azabıma,
Kimi gece yarılarım
Bu kürsüde gözümü aralarım:
Kitaplar kâğıtlar üstünden sonra,
Üzgün dost, görünürsün bana!
Ah, gezebilsem dağın doruğunda
Senin o sevgili ısığında,
Dağın ininde ruhlarla süzölüp,
Çayırda alacanla örölüp,
Ve sıyrılıp tüm bilgi dumanından,
Sağalabilsem yunup kırağından!
Vay! hâlâ bu zindanda mıyım?
Yere batası, pis oyukta mıyım!
Girer göğün sevgili ısığı bile
Boyalı camdan kırılıp bu izbeye.
Kitap yığınıyla sınırlanmış pek,
Kurtlar kemirir, tozlar örter,
Ta yüksek kemere dek,
Dumanlanmış kâğıt çevreler;
Kupalarla, kutularla kusatılmış,

Aygıtlarla dolu hıncahınç,
Atalardan kalan esya korkunç -
Dünyan bu! Bu bir dünyaymıs!
Soruyor musun hâlâ, yüreğin
Niçin ürkek göğsünde sıkışıyor?
Niçin anlatılmaz bir acı senin
Bütün yaşam hissini bastırıyor?
Yasayan doğanın yerine,
Tanrı'nın insanları yarattığı,
Sarıyor seni duman ve küf içinde
Yalnızca hayvan iskeleti, ölü kemiği.
Kaç! haydi! çık dışarı açığa!
Ve su gizem dolu kitap,
Nostradamus'un elinden,
Yetmez mi sana bu cevap?
Kavrarsın yıldızların yolunu,
Yönelince doğa seni,
Açar o zaman ruhunu,
Anlarsın ruhların dilini.
Bosa, düşünceye dalmak burda
Kutsal imleri açıklamaz,
Süzülüp, ey ruhlar, etrafta,
Yanıt verin, isitiyorsanız!
Kitabı açar ve makrokozmozun isaretini görür.
Ay, hangi sonsuz haz, bu bakışta,
Akıyor birden bütün duyularımda?
Genç, kutlu yaşam mutluluğu,
Taze akkor sinir ve damarlarımda.
Bir Tanrı mı yazdı bu imleri,
Ğçimin fırtınasını dindiren,
Zavallı kalbimi sevindiren,
Ve bir güdünün gizemleri,
Doğa güçlerini çevremde sergileyen?
Bir Tanrı mıyım ben? Bu ne ısıklık!
Görüyor bu arı çizgilerde
Ruhum yasayan doğayı önünde.
Simdi anlıyorum bilgeyi apaçık:
"Ruhların dünyası kapalı değil;
Duyuların kör, kalbin ölü!
Haydi, çömez, yun eğil
Sabah kızılıyla fani göğsü!"
Đsarete bakar.
Nasıl da her sey bütüne dokulanıyor!

Biri öbüründe isliyor ve yasıyor!
Nasıl iniyor çıkıyor göğün güçleri
Birbirine sunup altın güğümleri!
Bereket kokan kanatlarla
Gökten yere dalanlarla,
Evreni uyumla çınlata çınlata!
Ne oyun! ama ah! bir oyun yalnızca!
Nerenden tutayım seni, sonsuz doğa?
Göğüsler, ya sizi? Pınarları tüm yasamın,
Yeri göğü tutan direkler,
Solgun göğüs sizi ister -
Fısırlıp, sularsınız, ya ben bosa mı solarım?
Kitabın sayfasını isteksiz çevirir ve yeryüzü
ruhunu görür.
Nasıl da değişik bu imin bendeki etkisi!
Sen, ey yerin ruhu, daha yakınsın bana;
Öste yüceliyor gücüm kuvvetim daha,
Sanki yakıyor yeni sarap birden içimi.
Cüretini duyuyorum dünyaya açılmanın,
Yeryüzü sancısını, mutluluğu tasımanın,
Fırtınalarla durmadan boğuşmanın,
Batan gemi gıcırtısına aldırmamanın.
Bulutlanıyor hava üstümde -
Ay saklıyor savkını -
Fener yitiyor!
Buharlanıyor! - Seyriyor kırmızı ısınlara
Basımda - Esiyor
Bir ürperti kubbeden aşağı
Ve sarıyor beni!
Duyuyorum, süzülüyorsun çevremde, yakardığım ruh!
Çık, göster kendini!
Yüreğim liğmeleniyor! tuh!
Doğsun diye yeni duygular
Altüst oluyor bütün duyular!
Kalbimi salt sana verdim!
Gell! gell! gerekirse yaşamımı da veririm!
Kitabı kavrayıp ruhun imini gizem dolu söyler.
Kızılsı bir yalım çakar, ruh yalımında görünür.
RUH. Kim çağırıyor beni?
FAUST sırtını döner. Korkunç surat!
RUH. Beni müthiş çektin,
Katmanım boyunca emdin,
Ya şimdi -

FAUST. Vay! dayanamıyorum sana!
RUH. Yakarıyorsun, içine çekerce bana bakmaya
Sesimi isitip, şehremi görmeye,
Öste burdayım! - Ne sefil bir dehsete
Düşüyorsun üstün insan! Hani ruhun çağırısı?
Hani içinde bir dünya yaratan göğsü,
Bir dünya taşıyıp koruyan? Sevinç depremiyle
Kabaran, bize, ruhlara yükselmek istemiyle?
Nerdesin, Faust, sesin çalındı kulağıma?
Bütün gücünle sokuldun kucağıma?
Sen misin? nefesimle sarılıp,
Yasamın diplerinden sarsılan,
Korkuyla kıvrılıp giden bir kurtçuk!
FAUST. Senden, yalımsı varlık, ne çekineyim?
Benim, ben Faust, ben de sencileyinim!
RUH. Yasam selinde, eylem yelinde
Çalkanırım in çık,
Dokurum gel git!
Doğus ve gömüt,
Sonsuz bir deniz,
Değişen bir dokuma,
Atesten bir yasama,
Böyle yaratırım uğuldayan tezgâhında zamanın
Ve dokurum canlı giyitini Tanrı'nın.
FAUST. Sen ki, geniş evreni dolanıp gezersin,
Edimli ruh, duyuyorum kendimi sencil!
RUH. Sen ancak kavradığın ruha benzersin,
Bana değil Yiter.
FAUST yıkılarak. Sana değil!
Kime öyleyse?
Ben, Tanrı'nın benzeri!
Oysa sana bile değil! Kapı vurulur.
Ey ölüm, bildim - bu benim çömez -
En güzel mutluluğum hiç oluyor!
Tam görüntüler doluyor,
Bu sinameki rahatsız etmese olmaz!
Wagner, geceliği ve basında gece külâhıyla, elinde
bir kandil. Faust, isteksiz döner.
WAGNER. Bağışlayın! insat ettiğinizi isittim;
Herhalde bir Yunan trajedisi okuyordunuz?
Bu sanattan ben de yararlanmak isterdim,
Zira, günümüzde çok etkili, biliyorsunuz.
Çok dinledim övgüyle söz edildiğini,

Oyuncu, papazı okutur denildiğini,
FAUST. Evet, papaz bir oyuncuysa;
Hani su zamanda olmayacak is de değil.
WAGNER. Ah, insan müzesine kapanmıssa,
Dünyadan habersiz, gün olsa bile tatil,
Dürbünle bile değil, uzaktan seyredip,
Nasıl yönetsin onu sonra ikna edip?
FAUST. İçinizde yoksa, bosuna.
Akmıyorsa ruhtan tasıp,
İlk coşkuyla hosuna
Gitmiyorsa her kalbi asıp,
Oturun orda! yapın yapıştırın,
Oturtun baska türlü bir yahni,
Üfürüp cılız yalımların
Bir avuç külünüzden egni!
Hayran çocuklar ve maymunlar,
Buysa ağzınızın tadı.
Varamazsınız kalpten kalbe asla,
Kalbinizden gelmiyorsa.
WAGNER. Salt sunu, konuşmacı için mutluluk;
Farkındayım, ben gerilerdeyim daha çok.
FAUST. Arayın dürüst kazancın yolunu!
Olmayın zil takmıs bir deli!
Tasır us ile sağduyu
Biraz beceriyle kendini;
Varsa söyleyecek seyiniz,
Gerek mi, süslü sözü seçmeniz?
Evet, söylevleriniz, parlak mı parlak,
İnsanlığa kırpıntılar kıvrırır,
Sis yeli gibi can sıkar laklak,
Kuru yaprakları güzce hısıldatır!
WAGNER. Ah Tanrım! sanat uzun;
Yaşamımızsa kısa.
Elestirel çabamdan yoğun,
Bunalıyor göğüs ve kafa.
Ne güç araçları edinmek,
Kaynaklara ulaşmak için,
Daha yarı yola varmadan,
Garibanı karsılar ölüm.
FAUST. Parsömen mi kutsal pınar,
Susuzluğu sonsuz dindiren?
Bulamazsın serin bir umar,
Kaynamıyorsa ruhun kendinden.

WAGNER. Bağıslayın! büyük bir keyif,
Çağların ruhuna dalmak;
Görüp, ne düşünmüş bizden önce bir arif,
Sonra kendi geldiğimiz noktayla kıvanmak.

FAUST. Hey hey, ta arısı alâya kadar!

Dostum, eski zamanlar
Yedi mühürlü kitap bizim için.
Çağların ruhu dediğiniz sey,
Aslında kendi ruhunuzdur, bey,
Orda yansır çağlar sizin için.
Bu da gerçekten bir sefalet!
İlk bakışta sizden kaçarlardı.

Sandık odası, çöp sepet,
Olsa olsa fiyakalar, cakalar,
Özdeyislerle ağız kulağa varan,
Kuklaların ağzına yakısan!

WAGNER. Salt dünya! yüreği, ruhu insanın!
Herkes ister bunu biraz kavrasın.

FAUST. Evet, ne demekse kavramak!
Çocuğun gerçek adını kim koyacak?
Bunu biraz kavrayan çok az kisi,
Dolu yüreklerini koruyamayan budala,
Duygu ve görgüsünü döküp ayaktakımına,
Oldum olası yakıldı ya da çarmıha gerildi.
Özür dilerim, dostum, gece hayli ilerledi,
Bu defalık burada keselim.

WAGNER. Sabaha dek isterdim uyumayıp,
Sizinle böyle bilgece söyleselim. Çıkar.

FAUST. Tümünden silinmez iste umut kafadan,
Uğrarsırsa böyle yavan işlerle,
Hırslı ellerle define diye estikçe,
Sonunda sevinir bulup bir solucan!
Faust, Mephistopheles.

FAUST.

Ve bütün insanlığın payına düşenin,
Kendi içimde isterim tadına varmak,
Anlağımla doruğu ve uçurumu kavramak,
Sevincini üzüncünü göğsüme yığmak,
Kendi özümü onların özüyle yoğurmak,
Ve ben de onlar gibi, sonunda zıbarmak.

MEPHISTOPHELES. Ay, inan bana, kimi binlerce yıl
Bu sert yemeği çiğner de,
Besikte ve tenesirde

Bu bayat mayalı hamuru hazmedeni ara da bul!
Đnan bize, bütün bunlar
Anca bir Tanrı'ya yarar;
Kendisi sonsuz nur içinde,
Zifiri karanlığı getirdi bize,
Oysa size uyar bir tek gündüz ve gece.
FAUST. Ne ki, ben isterim!
MEPHISTOPHELES. Buna eyvallah derim!
Ama bir endisem var;
Zaman kıt, sanat zor.
Đsterseniz, ders veririm.
Bir sairle birlesin,
Bey düşünceден düşünceye gezsın,
Ve bütün soylu nitelikleri
Saygın tepenize yığsın,
Aslanın cesaretini
Geyiğin hızını,
Đtalyan'ın atesli kanını,
Kuzeyin devamlılığını.
Size sırrını bulsun,
Hileyi keremle bulustursun,
Sımsıcak gençlik güdüleriyle
Âsık olmanızı sağlasın.
Ben de isterim böyle bir bay tanımayı
Bay mikrokozmoz kordum onun adını.
FAUST. Neyim öyleyse ben,
Elde edemezsem insanlığın tacını,
Kısırtan bütün duyuları?
MEPHISTOPHELES. Neysen osun - nihayet sen,
Geçirsen de basına milyonlarca lüleli bir peruk,
Geçirsen de ayağına bir çorap büyük mü büyük,
Neysen osun iste yine sen.
FAUST. Görüyorum, bosuna bütün servetini
Đnsan zihninin, kendime kapmısım,
Sonunda otursam bulup yerimi,
Kaynamaz içten yeni bir güçle bakısım;
Ne gittim bir arpa boyu ileri,
Ne bir adım sonsuzluk üzeri.
MEPHISTOPHELES. Güzel beyim, niye her şeyi görmek,
Her şeyin görüldüğü gibi;
Daha akıllı olmak gerek,
Uçup gitmeden yaşam sevinci.
Kör seytan! elbette el ayak

Saç bas hepsi senin;
Benim değil mi, tadına varmak
Peki yeni bir seyin?
Altı aygırın parasını verirsem,
Benim olmaz mı güçleri?
Makbul bir adamım, sürersem,
Yirmi dört ayağım varmış gibi.
Öyleyse, bosver düşünmeyi gel,
Birlikte gidelim yedi düvel.
Dinle beni: spekülasyona dalan herif,
Döndürür onu çayırdaki kötü ruh
Bostan beygiri gibi hafif,
Oysa çevre taze yeşil ot dolu.
FAUST. Nerden başlayalım öyleyse.
MEPHISTOPHELES. Buradan gidelim haydi.
Bu ne biçim bir iskence yeri?
Bu nasıl bir hayat,
Kokutur seni ve çömezleri bayat bayat?
Bırak onu iskembeci komşu bey yesin!
Saman öğütmekten ne beklersin?
Bilebildiğin en iyi konuya,
Oğlanları sakın karıştırma.
Dışarda galiba biri var!
FAUST. Canım görmek istemiyor onu.
MEPHISTOPHELES. Zavallı oğlan çok bekliyor,
Gitmesin almadan avuntusunu.
Hadi, ver bana cüppenle takkeni;
Enfes yakıyacak bana bu kıyafet.
Üstünü değiştirir.
Bırak artık bana tekkeni!
Bana bir çeyrek saat yeter;
Sen de hazır ol, başlasın güzel sefer!
Faust çıkar.
MEPHISTOPHELES Faust'un uzun cübbesiyle.
Hor gör usla bilimi,
İnsanın en yüce gücünü,
Gözbağı ve sihirle yalnız
Sahte ruh parlasın yıldız yıldız,
Avcuma aldım demektir seni mutlaka -
Yazgı ona bir anlık vermiş,
Basıbos hep öne atıla atıla,
Aceleci gayret görmezmiş
Yeryüzü sevincini yalnızca.

Onu çekeyim de yasama öyle müthis,
Sığ anlamsızlıklara,
Çırpınsın, katılsın, olsun yapıs yapıs,
Ve doyumsuzluğu karşısında
Aç dudaklar önünde yeme içme salınmış;
Can bulmak için bosuna yalvaracak,
Canını seytana vermek istemezmiş,
O zaman yerin dibine batacak!
Bir öğrenci girer.
ÖĞRENCİ. Ben yeniyim burada,
Saygıyla çıkıyorum huzura,
Konusup tanımak için
Adını övdüğü kisiyi herkesin.
MEPHISTOPHELES. Pek nazıksınız!
Herkes gibi birini görmektesiniz.
Baskalarıyla da görüştünüz mü?
ÖĞRENCİ. Lütfen, dinleyiniz sözümü.
Geliyorum büyük coskuyla,
Param az ama canla basla,
Anam istemedi beni göndermek,
İstiyorum burda iyi seyler öğrenmek.
MEPHISTOPHELES. Bunun için burası en doğru yer.
ÖĞRENCİ. Açıkça, böyle bir yerde kim durmak ister:
Bu duvarlar, bu salonlar içinde,
Böyle bir yer hiç yok gözümde.
Dar mı dar bir uzam,
Ne bir ağaç, ne yeşil bir tutam,
Hele dersliklerde, sıralarda,
Körelir göz, kulak ve kafa.
MEPHISTOPHELES. Alısmaya bağlı.
Bebek de memeye sarılmaz,
Ana karnından çıkar çıkmaz.
Beslenir sonra keyifle memeye sarılı.
Çekecektir sizi de bilgeliğin göğsü
Her geçen gün daha bir kösnü.
ÖĞRENCİ. Sarılayım onun boynuna seve seve;
Ama, söyleyin, nasıl ulaşırım o eceye?
MEPHISTOPHELES. Ayrılmadan bir de sunu söyleyin,
Öğrencisi olacaksınız hangi fakültenin?
ÖĞRENCİ. Diyice bilgin olmak isterim,
Ne varsa üstünde yerin
Ve de içinde göklerin,
Bilimi ve doğayı kavrasam derim.

MEPHISTOPHELES. Doğru yoldasınız, ama serin
Tutun kafayı, dağıtmayın.

ÖĞRENCİ. Canla basla girdim bu ise;

Ama elverirdi elbette

Biraz da özgürlük, eğlence ve nese

Yazın güzel tatil günlerinde.

MEPHISTOPHELES. Zamanı iyi kullanmak gerek,

Düzen, ama zaman kazandırır pek.

Bu yüzden, sevgili dostum, size

Öğütlerim mantık dersini önce.

Orda insan anlağı eğitimden geçer,

Kendine demirden bir kafes örür,

Düşmez o zaman insan baska,

Düşün yolu dışında, bir aska,

Yoksa sağa sola saskın,

Ora bura dolanıp durmasın.

Sonra öğretirler bazı gün,

Düşünmeden yaptığınızı dün,

Diyelim, yemek içmek,

Bir! 'kil üç!, nasıl etmek gerek.

Gerçi düşünce işletmesi,

Baslı basına bir dokuma eseri,

Bir adım, bin ipi oynatır,

Mekikler bir oraya bir buraya,

Akar ipler görünmeden araya,

Bir vurus bin bağlantıdır:

Filozof girer içeriye,

Kanıtlar size, bu böyledir diye.

İlk adım söyle, ikinci böyle,

Bu yüzden, üçüncü ve dördüncü öyle;

Birinci ve ikinci olmazsa,

Üçüncüyle dördüncü hiç olmaz.

Öğrenciler överler bunu her yerde,

Dokumacı olmazlar ama sadece.

İstenirse yasayanı görüp bilmek,

Gerekir zihni söküp silmek.

Sonra kalır avcunda, ne yazık,

Parçalar, anlak bağı yoktur artık.

Doğanın el becerisi, der buna kimya!

Bilmez nasıl, alır kendini alaya.

ÖĞRENCİ. Sizi tam anlayamıyorum.

MEPHISTOPHELES. Yakında kolaylasır yorum,

Öğrenince her şeyi indiremeyi

Ve esaslı biçimde tasnif etmeyi.
ÖĞRENCİ. İyice aptallastım bütün bunlardan şimdi,
Bir değirmen dönüyor kafamın içinde sanki.
MEPHISTOPHELES. Ardından da her şeyden önce
Siz metafiziğe yönelince,
Görürsünüz, derinden kapmışsınız,
İnsan beynine girmeyeni almışsınız;
Kafaya girse de, girmese de,
Görkemli bir söz hizmete amade.
Ama önce bu ilk yarı yıla girin
Ve en düzenli biçimde geçirin.
Günde bes dersiniz olacak;
Zil çalar çalmaz sınıfta olun sıppadak!
Önceden hazırlanın iyice,
Her bölümü okuyun hece hece,
Daha iyi görürsünüz sonra,
Bir şey demediğini kitaptan baska;
Ama yazın aynı zamanda harıl harıl,
Ruhül Kudüs yazdırıyormuş gibi mırıl mırıl!
ÖĞRENCİ. Bunu bana bir kez söylemek yeter!
Bunun yararı gün gibi açık;
Yazarsan ak kâğıda kara kalemle eğer,
Kalır sana evde de sadık.
MEPHISTOPHELES. İyi de, şimdi bir fakülte seçmek gerek.
ÖĞRENCİ. Hukuk bilginliği bana gelmez.
MEPHISTOPHELES. Bu yüzden sizi kınamam gerekmez.
Bu öğretinin halini bilirim pek.
Varisidir birbirinin kanun ve hukuk,
Hastalık gibi kusaktan kusağa,
Bulasır durur çokluk;
Tasınır sinsi sinsi oradan oraya.
Us, saçmalık olur, iyilik ceza;
Yandın, bir torunsan eğer!
Doğustan gelen hakkımıza,
Vermez, ne yazık! kimse bir değer.
ÖĞRENCİ. Tiksintim artıyor sözlerinizle.
Ne mutlu, sizden öğrenene!
Nerdeyse ilâhiyata yazılacağım.
MEPHISTOPHELES. Umarım, sizi yanıltmayacağım.
Bu bilime gelince,
Yanılmamak elde değil,
İçti zehir dolu sinsice,
İlâhtan ayırmak kolay değil.

Burada da en iyisi, yalnız bir derse girmek,
Ve hocanın her dediğine kulak vermek.
Đsin aslı - sözden sasmayın siz!
O zaman sağlam kapıdan girersiniz
Kesin bilginin tapınağına.
ÖĞRENCĐ. Sözün de bir kavramı olmalı ama.
MEPHISTOPHELES. Pekâlâ! Yalnız gereksiz onca korkulu çile,
Zira kavramlar olmasa bile.
Tam vaktinde bir söz girer konuma.
Sözlerle bir iyi kapısıılır,
Sözlerle bir sistem tartısıılır,
Sözlere bir iyi inanır insan,
Sözden aparamaz hiçbir korsan.
ÖĞRENCĐ. Bağısılayın, bir sürü soruyla mesgul ediyorum sizi,
Bir zahmet daha vereceğim, yalnız.
Söyler misiniz güçlü fikrinizi
Tıp üzerine de dolaysız?
Üç yıl uzun bir zaman sayılmaz,
Tanrım! geniş bir alan bu sürede asılmaz.
Ama ufak bir ima
Gerisini getirir.
MEPHISTOPHELES kendi kendine. Sıktı artık ama
Bu kuru laflar, haydi gir yine seytan rolüne.
Yüksek sesle. Tıbbın özünü anlamak kolay;
Öğrenirsiniz küçük evreni, büyük evreni,
Sonunda varır varacağına her olay,
Olur Tanrı'nın dediğı.
Bosunadır etrafta bilimsel gezinmeniz,
Herkes hak ettiğini öğrenir.
Kim ama yasanan ana olursa haiz,
Adam olmus demektir.
Güçlü kuvvetlisiniz oldukça,
Sakınmazsınız gözünüzü budaktan,
Kendinize güven duydukça,
Size kalır meydan.
Özellikle kadın kısmına hükmü öğrenin;
Ah ü vahları bitmez,
Binlerce kez,
Bir açıdan edin onları tatmin,
Ve biraz saygın davranıp,
Düsürün ardınıza tıp tıp.
Önce bir sanla onları çekmeli,
Sanatınız, bütün sanatlardan üstündür diye,

Hos geldin deyip sür sonra oraya buraya eli,
Bunun için yıllar uğrasır baska bir deli,
Tutmayı bilin nabızcığı,
Unutmayın atesli cin bakısla kavramayı,
Güzeltene ince belden,
Ne kadar sıkıdır, duyumsamak için elden.
ÖĞRENCİ. Simdi oldu iste! Anlasılıyor ne, nasıl?
MEPHISTOPHELES. Karadır, değerli dost, kurallar asıl,
Ve yesil, yaşamın altın ağacı.
ÖĞRENCİ. Yemin ederim size, sanki basımda var düs tacı.
Bir baska zaman sizi rahatsız edebilir miyim,
Derin bilgeliğinizin dibine inebilir miyim?
MEPHISTOPHELES. Elimden geleni ardıma komam.
ÖĞRENCİ. Kesinlikle yine ayrılammam,
Sunmalıyım size daha anı defterimi.
Esirgemezse himmetiniz benden bu imil!
MEPHISTOPHELES. Pekâlâ. Yazıp verir.
ÖĞRENCİ okur. Eritis sicut Deus scientes bonum et malum.
(Tanrı gibi olacak, iyiyi kötüyü bileceksiniz.)
Saygıyla kapatır ve izin ister.
Takıl bakalım eski meselin ve yengem yılanın pesine,
Görürsün gününü elbet isteyince benzemek Tanrı'nın esine!
Faust girer.
FAUST. Simdi nereye?
MEPHISTOPHELES. Canın nereye isterse.
Görürüz küçük, sonra büyük evreni.
Ne sevinçler, ne yararlar var,
Bulacaksın gezi boyu beles otlaklar!
FAUST. Ama uzun sakalımla bak,
Hafif yaşam tarzı bana uzak.
Bu deneyim başarıyla sonuçlanmaz;
Bilemedim hiç dünyaya çıkmayı biraz.
Alçaklık duygusu geliyor baskaları yanında;
Utanıp sıkılacağım daima.
MEPHISTOPHELES: Bak dostum, bunların hepsi geçer,
Kendine bir güvendin mi, yaşam da seni seçer.
FAUST. Evden nasıl çıkacağız peki?
Nerede araba, atlar ve usak?
MEPHISTOPHELES. Sereceğiz yalnızca bir pösteği,
O bizi göklerde uçuracak.
Ama bu pervasız adımı atmak için,
Almayacaksın yanına büyük bir çıkın.
Birazcık yalımhava, benim elimden,

Kaldırır bizi hemencecik yerden.
Ve hafifsek, tez çıkarız yukarlara;
Kutlarım seni yeni yaşam tarzına.
LEDPZDG'DE AUERBACH BODRUMU
Neseli ahbabların içki alemi.
FROSCH. Đçen yok mu? gülen yok mu?
Öğreteyim size ne demek somurtu!
Olmussunuz sanki ıslak saman.
Par par yanarsınız baska zaman.
BRANDER. Senin yüzünden; bir sey yaptığın yok,
Ne bir salaklık, ne de baska bir bok.
FROSCH Bir bardak sarabı onun basından
asağı döker.
Al iste ikisini de.
BRANDER. Çifte domuz!
FROSCH. Siz isteyince, biz de oluruz!
SIEBEL. Hır çıkaran kapı dışarı!
Đçin, çağırın mecliste bağırı açık bir sarkı!
Haydi! Yahey! hey!
ALTMAYER. Vay bana, hapı yuttum!
Pamuk ver! patlayacak kulağım.
SIEBEL. Çınlayınca kubbe,
Duyulur o zaman basın kudreti de.
FROSCH. Doğru, dışarıya havayı bozan!
A! tara lara da!
ALTMAYER. A! tara lara da!
FROSCH. Gırtlak akordu tamam.
Sarkı söyler. Sevgili kutsal Roma Đmparatorluğu,
Nasıl hâlâ ayakta durmaktadır?
BRANDER. Pis bir sarkı! Tuu! politik bir sarkı,
Đlençli sarkı! Yatıp kalkıp Tanrı'ya sükredin,
Roma Đmparatorluğu sizin derdiniz değil!
Bense en büyük kazanç bilirim,
Ne Kayzerim, ne basvezirim.
Ama bizim de bir basımız olmalı;
Gelin seçelim kendimize Papa'yı.
Bilirsiniz, ağır basar hangi nitelik,
Adamı büyültür bir metelik.
FROSCH sarkı söyler. Haydi kanatlan, Bayan Bülbül,
On bin selamla sevgiliye süzül.
SIEBEL. Selam yok sevgiliye! isitmek istemem, bana kulak ver!
FROSCH. Selamla sevgiliye öpücük! sana da halt etmek düser!
Sarkı söyler. Aç sürgüyü! sakın gecede.

Aç sürgüyü! sevgili beklemede.
Kapat sürgüyü! sabah erken.
SIEBEL. Evet, söyle, söyle dur, öv ve yücelt onu sen;
Zamanım gelince, ben de gülerim elbet.
Beni faka bastırdı, seni de bastırır bir müddet.
Sevgili diye yarasır ona cinci cüce,
Eder kavsakta onunla mesk;
Đhtiyyar zampara, Blocksberg'den inince,
Đsterse dırıldasın ona dörtnala, iyi geceler ask!
Akıllı uslu bir herif, sapına kadar gerçek
Yosmaya fazla gelir böyle bir erkek.
Selam melam istemem,
Camını kırmak varken!
BRANDER masaya vurarak.
Dikkat! dikkat! Beni dinleyin!
Baylar kabul edin, anlarım ben hayattan,
Sevdalılar oturmus sizcileyin,
Sevinirim onlara, söyle geceleyin,
Adlarına layık bir sey sunmaktan:
Dikkat edin! En yeni usulden bir sarkı!
Söyleyin yüksek sesle nakaratı.
Sarkı söyler. Bir sıçan vardı bodrumda,
Bir eli yağda bir eli balda,
Besleyip bir güzel göbeği,
Sanki Doktor Luther misali.
Asçı kadın zehir koydu,
Dünya ona dar oldu,
Canına ask düsmüs gibi.
KORO sevinçle haykırarak. Canına ask düsmüs gibi.
BRANDER. Girdi çıktı, dolandı durdu,
Her irkintiden su içti,
Kemirdi, tırmaladı, vurdu,
Tüm evi, dinmedi hiddeti,
Korkuyla atlayıp sıçrasa bile,
Zavallı hayvana artık yetti,
Canına ask düsmüs gibi.
KORO. Canına ask düsmüs gibi.
BRANDER. Korkuyla güpegündüz
Mutfağa kostu geldi,
Ocağa düstü, uzanıp dümdüz,
Titreyip solundu serisefil.
Orda güldü zehirci kadın üstelik:
"Hah! cartayı çekiyor düdük,

Canına ask düsmüs gibi."
KORO. Canına ask düsmüs gibi.
SIEBEL. Nasıl da seviniyorlar saflar!
Benim için gerçek bir sanat,
Zavallı sığanlara zehir saçmak!
BRANDER. Anlasılan açıyorsun onlara kanat?
ALTMAYER. Koca karın, bos tabak!
Çaresiz olur evcil ve uysal;
Sismis sığana bak,
Görürsün kendi yansını doğal.
Faust ile Mephistopheles.
MEPHISTOPHELES. Đmdi seni her seyden önce
Götürmeliyim neseli bir meclise,
Göresin diye, ne kolay yaşam.
Halka burda her gün bayram.
Azıcık nükte, çokça keyif
Dar halay döner herkes uçuk,
Tıpkı kedi yavrusuyla kuyruk.
Basları ağrımadıkça hafif,
Meyhaneci hesap sormadıkça,
Tasasız neselidirler açıkça.
BRANDER. Yolcu bunlar besbelli,
Görülüyor halleri terelelli;
Bir saat olmamıştır buraya geleli.
FROSCH. Gerçekten hakkın var! Var mı benim
Leipzigim gibi!
Küçük bir Paris ve eğitir insanını.
SIEBEL. Bu yabancılar sence kim?
FROSCH. Gidip bakayım; dolu bir kadeh
Ve süt disi gibi çekeyim,
Burunlarından kurtları pehpeh.
Bana öyle geliyor ki, bunlar soylu,
Somurtkan görünüyorlar ve de gururlu.
BRANDER. Sarlatan bunlar, var mısın bahse!
ALTMAYER. Belki de!
FROSCH. Dikkat, basıyorum düğmelerine.
MEPHISTOPHELES. Faust'a. Seytanı hiç fark etmez bu millet,
Yakalarına yapışsa bile.
FAUST. Saygı selam, beyler!
SIEBEL. Sağol, saygı selam bizden.
Mephistopheles'i yandan seyredip, alçak sesle.
Herifin bir ayağı sekiyor, acaba neden?
MEPHISTOPHELES. Đzninizle biz de oturabilir miyiz?

Burada olmayan iyi bir içecek yerine,
Mecliste biz de ğlenebilir miyiz?
ALTMAYER. Benziyorsunuz, g beğenir birine.
FROSCH. Herhalde geç çıktınız Rippach'tan yola?
Geç vakit mi aksam yemeğ i yediniz Bay Hans ile?
MEPHISTOPHELES. Bugün ona söyle bir uğradık yolda;
Son bir kez konustuk onunla.
Amcaoğullarını anlattı bir dolu,
Herkese selam gönderdi toplu.
Eğilerek Frosch'u selamlar.
ALTMAYER alçak sesle. Gördün mü! sini biliyor!
SIEBEL. Benziyor açıkgöz bir patrona!
FROSCH. Bekle hele, simdi gösteririm ben ona.
MEPHISTOPHELES. Yanılmıyorsam, usta seslerden
Bir koro isittik?
Muhakkak, sarkı bu kubbeden
Mkemmek yankılanır!
FROSCH. Siz bir virtz olmalısınız mahut?
MEPHISTOPHELES. Ne gezer! Vermeyince Mabut, neylesin Mahmut.
ALTMAYER. Bize bir sarkı söyleyin!
MEPHISTOPHELES stiyorsanız, hepiniz sahiden.
SIEBEL. Ama yepyeni bir parça!
MEPHISTOPHELES. spanya'dan geliyoruz topluca,
Sarabın ve sarkının güzel memleketinden. Sarkı söyler.
Bir zamanlar bir kral varmıs,
Onun dev bir piresi varmıs -
FROSCH: Dinle! Bir pire! Siz mi yazdınız bunu?
Bir pire, gel de sevme tertemiz konuğ u.
MEPHISTOPHELES sarkı söyler.
Bir zamanlar bir kral varmıs,
Onun dev bir piresi varmıs,
Ona sevgisi hiç de az değ ilmiş,
Sanki z oğ lu gibi.
Kral terzisini ağ ırır,
Terzi karsısına dikilir.
Haydi l bu genç asilzadeye
Pantolonla giysiler.
BRANDER. Terziye sıkıca tembih etmeyi unutma,
lğ y tam tamına alsın,
Eğ er kellesini seviyorsa,
Pantolon hiç kıvrılmasın!
MEPHISTOPHELES. pekle kadifeye
Bizimki büründü,

Sırmalı kadifeye
Bir de haç göründü,
Bakan oldu hemen,
Büyük yıldız taktı.
Kardesleri bilem
Sarayda bey oldu.
Beylerin hanımların,
Sarayda huzuru kaçtı,
Kraliçenin hizmetkârın
Her yanı ısırdı,
Eğilip bükülemediler,
Kasınıp dökülemediler.
Bizse kırılıp ölürüz
Hemen biri ısırınca.
KORO sevinçle haykırarak. Bizse kırılıp dökülürüz
Hemen biri ısırınca.
FROSCH. Bravo! Bravo! çok güzeldi!
SIEBEL. Her pirenin hali böyle olsun!
BRANDER. Parmak uçlarıyla bir güzel kap!
ALTMAYER. Yasasın özgürlük! Yasasın sarap!
MEPHISTOPHELES. İçerdim severek özgürlüğe bir bardak,
Saraplarınız olsaydı biraz daha iyi.
SIEBEL. İstemeyiz bunu bir daha duymak.
MEPHISTOPHELES. Korkarım, meyhanecinin hosuna gitmez,
Yoksa sunardım değerli konuklara
Bizim mahzenden bir kez.
SIEBEL. Haydi hemen, sorumluluk bana.
FROSCH. Çıkarın iyi bir bardak, edelim size yordaklık.
Ama çok ufak olmasın tadımlık;
Zira vermek için yargımı,
Ağızımın içi dolmalı.
ALTMAYER alçak sesle. Ren yöresindensiniz, sanırım.
MEPHISTOPHELES. Bir matkap bulun.
BRANDER. Ne olacak meretle?
Fıçılarınız önünde durmuyor ki kapının?
ALTMAYER. Arkada meyhanecinin gereçleri var sepetle.
MEPHISTOPHELES matkabı alır. Frosch'a.
Hadi söyleyin, neyin tadına bakmak istersiniz?
FROSCH. Niçin soruyorsunuz? Çesitleriniz mi var?
MEPHISTOPHELES. Herkese istediğini sunar.
ALTMAYER Frosch'a. Aha! yalanmaya başladın bile densiz.
FROSCH. Peki, madem seçebilirim, öyleyse Ren sarabı isterim.
Memleket en iyi nimetleri verir, derim.

MEPHISTOPHELES, Frosch'un oturduğu yerde, masanın kenarına matkapla bir delik burgulayarak.

Biraz balmumu bulun, hemen yapmak için tıpayı.

ALTMAYER. Vay, bunlar üç kâğıtçı oyunları.

MEPHISTOPHELES Brander'e. Ya siz?

BRANDER. Bana sampanya,

Đyice köpüklü olsun ama!

Mephistopheles deler, biri de bu arada balmumlu tıpaları hazırlamıştır ve tıkar.

BRANDER. Her zaman yabandan kaçınılmaz,

Đyi seyler çoğun bizden çok ırak.

Đyi bir Alman erkeği Fransızdan hoslanmaz,

Ama saraplarını içer bayılarak.

SIEBEL, Mephistopheles onun yerine yaklaşıırken.

Đtiraf edeyim, buruktan hoslanmam sakın,

Bana bir bardak hakiki tatlıdan verin!

MEPHISTOPHELES deler. Hemen bir Tokay aksın sizin için.

ALTMAYER. Yok, beyler, yüzüme bakın!

Bizimle dalga geçiyorsunuz, kabul.

MEPHISTOPHELES. Ay! Ay! Sen böyle soylu konukları bul,

Biraz fazla ileri gitmek olur.

Tezden! Lâf sen söyle dur!

Hangi saraptan sunayım?

ALTMAYER. Olsun dal hangisinden olursa olsun.

Bütün delikler açılıp, tıkaçlarla tıklandıktan sonra,

MEPHISTOPHELES tuhaf tavırlarla.

Salkım kütükte!

Boynuz tekede.

Üzüm sulu, asma odun,

Tahta masa, sarap sun.

Doğaya derin bir bakış!

Đste tansık, yeter inanış!

Simdi çekin tıpaları, keyfinize bakın.

HEPSĐ, tıpaları çeker ve herkesin bardağına istediği sarap akar.

Ey güzel çesmeler, bizim için akın!

MEPHISTOPHELES. Ama dikkat, hiçbir seyi unutmayın sakın.

Tekrar tekrar içerler.

HEPSĐ sarkı söyler. Keyfimiz tam yamyam keyfi,

Bes yüz disi domuzdan iyi.

MEPHISTOPHELES. Halk özgür, bakın, keyifleri gıcır!

FAUST. Canım artık gitmek istiyor.

MEPHISTOPHELES. Önce dikkat edin, açılır,

Simdi hayvan yanları kor kor.

SIEBEL, dikkatsizce içerken, sarap yere dökülür ve yalım olur.

İmdat! Yangın! imdat! Yanıyor cehennem!
MEPHISTOPHELES yalımla konuşarak.
Rahat dur, sevimli öğem! Adamlara.
Bu kez salt bir damla Araf atesi.
SIEBEL. N'oluyor? Durun! pahalı olacak bunun bedeli!
Bizim kim olduğumuzu bilmiyorsunuz hem.
FROSCH. Bunu yapayım deme bir daha!
ALTMAYER. Ben derim, yengeç adımı burdan çark ede.
SIEBEL. Ne, efendi? Devam deyip cürete,
Burda abrakadabra ha?
MEPHISTOPHELES. Sakin ol, eski sarap fıçısı!
SIEBEL. Süpürge sapı!
SIEBEL. Bize kafa mı tutmak istiyorsun?
BRANDNER. Bekle! Sopayı yeyince anlarsın.
ALTMAYER masadan bir tıpayı çeker, üstüne yalım sığırar.
Yanıyorum! yanıyorum!
SIEBEL. Büyü!
Vurun! Herifin kanı helâl, yürü!
Bıçakları çekip, Mephistopheles'in üzerine yürürler.
MEPHISTOPHELES ciddi bir tavırla.
Sahte söz sahte suret
Çarpıtır anlamla mekânı!
Hem o cihet, hem bu cihet!
Saskınlıkla durup, birbirlerine bakışırlar.
ALTMAYER. Nerdeyim? Ne güzel ülke!
FROSCH. Bağlar! Gerçek mi gördüğüm?
SIEBEL. Ve üzümler hemen elinde!
BRANDER. Burada, su yeşil çardağın altında,
Su kütüğe bakın! Bakın su salkıma!
Siebel'in burnunu tutar, öbürleri de karşılıklı birbirlerinin burnuna yapışarak,
bıçaklarını kaldırırılar.
MEPHISTOPHELES yukardaki gibi.
Yanılsama, gözbağını çöz!
Ve görün, seytanın sakası ne.
Faust ile birlikte yok olur, adamlar birbirlerinden ayrılırlar.
SIEBEL. Ne var?
ALTMAYER. Nasıl?
FROSCH. Bu senin burnun muydu?
BRANDER Siebel'e. Seninki de benim elimde!
ALTMAYER. Bir çarpılmaydı, bütün gövdeyi sarstı!
Bir iskemle verin, halsizlik bastı.
FROSCH. Yok, desenize, ne oldu?
SIEBEL. O herif nerde, geçirirsem elime,

Canı cehenneme!

ALTMAYER. Kendi gözümle gördüm onu
Bir fıçıya binmiş, terk ederken bodrumu -
Ayaklarım kursun gibi ağır.

Masaya dönerek.

Benim! Sarap akar mı daha sıkır sıkır?

SIEBEL. Hepsi aldatmaydı, yalan dolan.

FROSCH. Ama sarap gibiydi ağzıma dolan.

BRANDER. Peki üzümler neydi?

ALTMAYER. Gel de tansığa inanma şimdi!

CADI MUTFAĞI

Alçak bir ocakta, atesin üstünde büyük bir kazan duruyor. İçinden yükselen buharda çeşitli görüntüler canlanır. Kazanın yanında uzunkuyruklulardan erkek bir maymun oturmakta, kazanı köpürterek, tasmamasına dikkat etmektedir. Uzunkuyruk disi maymun yavrularıyla ocağın yanında oturup ısınmaktadır. Duvarlar ve tavan en garip cadı esyalarıyla donanmıştır.

Faust, Mephistopheles.

FAUST. Bana ters geliyor bu çılgın büyü isi!

Söz veriyor musun, iyileştirir beni bu kisi

Bu kudurtu karmasasından?

Bir kocakarıdan mı çare umuyorum?

Ve bu pasaklı kazandan

Otuz yılı uzaklastırmasını bekliyorum?

Vay halime, bütün bildiğin buysa!

Umutumu yitirdim ben hem.

Doğa ya da gerçek bir kafa oysa,

Bulamadı mı bir merhem?

MEPHISTOPHELES. Dostum, yine konuşuyorsun aklınla!

Seni gençleştirmek için, doğal bir ilaç da var;

Yalnız o baska bir kitapta,

Hem de tuhaf bir babta çıkar.

FAUST. Bilmek isterim.

MEPHISTOPHELES. Peki! Gerek olmadan paraya

Ve hekime ve de büyüye bir ilaç:

Çık hemen dışarı tarlaya,

Kaz çapala tepe yamaç,

Tut kendini ve zihnini

Daracık bir ufukta,

Beslen tekil gıdayla,

Hayvanla hayvan gibi yasa ve sayma tecavüz,

Biçtiğin tarlayı kendi fıskınla gübrelemeyi;

Bu en iyi ilaç yüzde yüz!

Seksene dek genç kalmanın güveni.

FAUST. Ben buna alıskın değilim, katlanamam,
Küreği elime alamam,
Sığ yasaam bana göre değil.
MEPHISTOPHELES. Öyleyse, cadıdan baskasını aklından sil.
Hayvanları görerek.
Ne sevimli bir cins, bak!
Bu hizmetçi kız, bu usak! Hayvanlara.
Anlasılan, evde yok hanım?
HAYVANLAR. Yemekte canım,
Evden çıktı
Bacadan uçtu!
MEPHISTOPHELES. Ne kadar uğusur acaba?
HAYVANLAR. Ayaklarımızı ısıtıncaya.
MEPHISTOPHELES Faust'a. Ne kadar nazik hayvanlar değil mi?
FAUST. Görmedim, bu denli saçma sapan bir sey!
MEPHISTOPHELES. Yok, iste bunun gibi
Bir tartısma, benim de en sevdiğim sey.
ERKEK UZUNKUYRUK yanasıp, Mephistopheles'e yağ çeker.
Salla zarı hadi,
Zengin et beni,
Bırak üteyim!
Halim iyi değil,
Param olsa bil,
Gelir keyfim.
MEPHISTOPHELES. Ne kadar mutlu olacak maymun,
Doldurabilse lotoda bir kolon!
Bu arada yavru uzunkuyruk maymunlar büyük bir topla oynayıp, öne doğru yuvarlar.
ERKEK UZUNKUYRUK. Dünya böyle;
Çıka düse
Durma döner;
Tınılar cam gibi;
Kırılırsa eğer?
Bostur içi.
Burda çok parlak,
Burda daha da ısıldak:
"Ben canlıyım!"
Sevgili oğul,
Burdan savul!
Sen öleceksin!
O balçıktan yapma
Olur paramparça.
MEPHISTOPHELES. Ne ola bu kevgir?
ERKEK UZUNKUYRUK tutup indirir.

Bilirdim zahir,
Hırsız olsaydın.
Disi uzunkuyruğa kosar ve ona baktırır.
Bak iste kevgir!
Hırsızı bildin zahir,
Söyleyemez misin?
MEPHISTOPHELES atese yaklasarak. Ya bu tencere?
ERKEK VE DÖŞÜ UZUNKUYRUK. Ahmak tetere!
Bilmez nedir tencere,
Bilmez nedir kazan!
MEPHISTOPHELES. Kaba hayvan!
ERKEK UZUNKUYRUK. Yapıs su kuyruğa
Otur koltuğa!
Mephistopheles'i zorla oturtur.
FAUST, bu arada bir aynanın önünde durarak, aynaya bir yaklasmıs, bir uzaklasmıştır.
Ne görüyorum, ne görkemli bir resim
Gösteriyor bu sihirli ayna!
Ey ask, en hızlı kanadını isterim,
Götür beni onun diyarına.
Ah, burda durmayıp,
Yaklassam cesaretle,
Görebiliyorum onu sanki sistel! -
En güzel resmini bir disinin!
Olası mı, böyle güzel mi bu kadın?
Sereserpe uzanmış gövdede
Görüyor muyum timsalini bütün göklerin?
Olur muymus böyle bir sey yeryüzünde?
MEPHISTOPHELES.
Doğal, bir Tanrı uğrasırsa altı gün,
Demek için kendine sonunda aferin,
Bir seye benzemeli gözünde.
Bu defalık doyasıya bak;
Böyle bir sevgili bulabilirim sana,
Ve ne mutludur onu alacak
Damadın adına!
Faust durmadan aynaya bakar. Mephistopheles, koltukta kaykılıp kuyrukla oynayarak, konuşmayı sürdürür.
Oturuyorum surda tahta kurulmuş kral gibi,
Asam elimde, taş kaldı bir tek eksiği.
HAYVANLAR, şimdiye dek çeşit çeşit ve karmakarışık hareketler yaptıktan sonra, büyük bir bağırs çağrıs içinde Mephistopheles'e kırık bir taş getirirler.
Haydi gel beri,

Al kanı teri
Tacı yapıştır!
Taçla dikkatsizce oynarken ikiye parçalarlar ve
onlarla çevrede zıplayıp dururlar.
Đste bak n' oldu!
Gördü konustu,
Sözümüz uyaktır;
FAUST, aynaya karşı. Eyvah! oynatacağım aklımı.
MEPHISTOPHELES hayvanları göstererek.
Nerdeyse benim de basım dönecek.
HAYVANLAR. Bunu becerirsek,
Uygunsa olup bitecek,
Bunlar düşüncelerdir!
FAUST yukardaki gibi. Yanıyor böğrüm!
Uzaklasalım burdan çabuk!
MEPHISTOPHELES yukardaki durumda.
Hiç değilse, kabul et, iki gözüm,
Doğru dürüst sair bu mahluk.
Disi uzunkuyruk bu arada dikkat etmediği için,
kazan tasmaya baslar; bacayı sarıp dışarıya uzanan
büyük bir yalım olur. Cadı, korkunç çığlıklar
atarak, yalımın içinden aşağıya kayarak gelir.
CADI. Of! Of! Of! Of kız!
Kargıslı hayvan! adı batasıca domuz!
Kazanı unuttur, kadını haslarsın, huysuz!
Yere batasıca hayvan!
Faust ile Mephistopheles'i görür.
Burda ne bu yaban?
Siz kimsiniz ulan?
Ne istiyorsunuz?
Kim böyle içeri dalan?
Cayır cayır ateste
Dönün iskelete!
Köpük kepçesini kazana daldırıp, Faust'a,
Mephistopheles'e ve hayvanlara yalımlar sıçratır.
Hayvanlar inilder.
MEPHISTOPHELES, elinde tuttuğu kuyruğu, çevirip, camların, çanakların dibine
vurur.
Paramparça! paramparça!
Yerlerde çorba,
Orda iste cam,
Bu da benim sakam,
Les karı, bu makam,

Ezgine arka!
Cadı, gazap ve azap içinde geri çekilirken,
Mephistopheles devam eder.
Bildin mi beni, gulyabani, pis iskelet!
Bildin mi ağanı ve ustanı?
Beni tutan mı var, vurup meret,
Paralayayım seni ve maymun ruhlarını!
Kızıl abaya saygın yok mu artık?
Tanımıyor musun horoz teleğini?
Gizledim mi bu suratı asık?
Yoksa ben mi takdim edeyim sana kendimi?
CADI. Oh, bey, bağışlayın bu kabalığı!
Görmüyorum da toynağı.
Əki karganız nerde?
MEPHISTOPHELES. Bu kez kurtuldun say;
Gerçekten geçti epey ay,
Görüşmeyeli seninle.
Ayrıca uygar dünya
Uzandı ta seytana.
Kuzey fantomu görülmez oldu,
Hani boynuzlar, kuyruk ve pençeler görünüyor mu?
Vazgeçemeyeceğim ayağa gelince,
O, insan içinde isime gelmez;
Bu yüzden, bir çok genç adam gibi benim de,
Bacaklarım yıllardır takma ayakla mücehhez.
CADI dans ederek. Usumu yitireceğim nerdeyse,
Soylu Əblis'i mi görüyorum burda yine!
MEPHISTOPHELES. O adı duymayayım, cadı.
CADI. Neden? Size ne yaptı?
MEPHISTOPHELES. Çoktan masal kitabına yazıldı;
Yalnız insanlara bunun bir yararı yok,
Kötüden kurtuldular, ama kötüler kaldı.
Bana bay baron dersin, iyi olur;
Bir beyim ben de, bütün beyler gibi.
Umarım, soylu kanımdan kuskun yoktur;
Bak iste, bu arma gösterir asaletimi.
Terbiyesiz el kol hareketleri yapar.
CADI, ölçsüz güler. Hah! Hah! Tam size göre!
Muzipin tekisiniz, hep öyle!
MEPHISTOPHELES Faust'a.
Dostum, bunu iyi anla!
Böyle yapılır cadılarla.
CADI. Söyleyin bakalım, beyler, ne var, ne yok?

MEPHISTOPHELES. O bilinen sudan dolu bir bardak!

Ama en yıllanmısından olsun;

Yıllar onun gücünü katlayacak.

CADI. Seve seve! İşte, burda bir sise,

Zaman zaman ben de alırım dise,

En ufak bir kokusu yoktur;

Size vereyim kadehte biraz. Alçak sesle.

Yalnız hazırlıksız içerse, sıfayı bulur,

Bir saat bile, biliyorsunuz, yaşamaz.

MEPHISTOPHELES.

İyi bir arkadaşla yarayacak;

Mutfağındaki en iyisi ona uygun.

Çiz daireni, konuş bir afsun,

Ve doldur ona bir çanak!

CADI, tuhaf hareketlerle bir daire çizip, içine sasılacak seyler koyar; bu arada camlar singirdamaya, kazan tınlamaya başlayarak, müzik yapar. En sonunda büyük bir kitap getirir, uzunkuyruk maymunları dairenin içine sokar, bunlar kürsü hizmeti görürler ve ısıldağı tutarlar. Faust'u isaretle yanına çağırır.

FAUST, Mephistopheles'e.

Yok! söyle bana, ne oluyor bunlar?

Çılgın seyler, kudurgan hareketler,

En rezil aldatmaca,

Hepsi malum, hepsi saçma.

MEPHISTOPHELES. Ay, hepsi gülüt! Yalnız gülmek için;

Bu denli katı adam olma hele,

Hekim olarak abrakadabra desin,

İçit sana yarasın diye.

Faust'u daireye girmeye zorlar.

CADI, atesli atesli kitaptan yüksek sesle söylemeye baslar.

Anlaman gerek!

Biri on edek,

Ve ikiyi ek,

Üçü yap dengin,

Olursun zengin.

Yitir dördü,

Besle altı,

Diyor cadı,

Ola yedi ve sekiz,

Tamamdır isimiz:

Dokuz esittir bir

On hiçe esittir,

Cadı kerratı böyle bir istir!

FAUST. Sanırım, havaleye tutuldu kocakarı.

MEPHISTOPHELES. Bu daha isin başı,
Ben biliyorum, bütün kitap böyle;
Bu yüzden çok vaktim yitti,
Zira böyle saltık çeliskiyle
Ne akıllı bas eder, ne deli.
Dostum, bu sanat hem eski, hem yeni.
Bütün çağlarda hesap aynıdır,
Üçle bir, birle üç diye diye
Gerçek yerine yanılgı yayılır.
Anlatılır öğretilir böyle rahatça!
Deliyle kim uğrasır?
İnsan bir laf duyunca,
Bunda bir düşünce var sanır.
CADI devam eder. Yüksek kudreti
Bilimin gizli,
Bütün dünyadan!
Kim ki düşünmez,
Ondan esirgenmez,
Onundur tasalanmadan.
FAUST. Ne saçmalayıp duruyor bu?
Nerdeyse kafam çatlayacak.
Sanki isitiyorum bütün bir koroyu,
Yüz bin deli bağırsarak.
MEPHISTOPHELES. Yeter, yeter, ey yetkin Sibill!
Ver artık içitini ve doldur sebil
Ağızına dek çanağı;
Dostuma zarar vermez bu içit:
Dayanıklı adamdır bu sabit,
Çok indirmistir iyi bir yudumu aşağı.
Cadı, bir çok törensel hareketle içiti bir çanağa doldurur; Faust, bunu ağızına
değdirir değdirmez, hafif bir yalım çıkar.
MEPHISTOPHELES. Taze taze iç! Durma indir aşağı!
Gönlünü gönendirecektir hemen.
Oldun mu bir kez seytanla içli dışlı,
Yalımdan mı çekineceksin sen?
Cadı, daireyi çözer; Faust dışarıya çıkar.
MEPHISTOPHELES. Haydi artık dışarı! Durmak yok artık.
CADI. İçtiğiniz yudum yarasın!
MEPHISTOPHELES, cadıya.
Sen de benden dilersen bir arkalık,
Bunu bana yalnız cadılar bayramında söylersin.
CADI. Bir de su sarkı! Arada bir söylerseniz,
Çok özel etkisini görürsünüz.

MEPHISTOPHELES, Faust'a.

Çabuk gel, sana kılavuz olayım,

Senin bir iyi terlemen gerek,

Đçine dışına islesin kuvvet.

Soylu avareliği öğretirim sonra,

Derinden duyarsın ne zevkli macera,

Ask tanrısının uyanması, arada bir afet.

FAUST. Tez aynaya bakayım şimdi!

Kadının görünümü pek güzeldi!

MEPHISTOPHELES.

Yok! Yok! Bütün kadınların örneğini

Yakında göreceksin kanlı canlı karşında. Alçak sesle.

Görürsün, bu içitle gövdende,

Her kadında bir Helene.

SOKAK

Faust. Margarethe yoldan geçerken.

FAUST. Güzel hanım, izninizle,

Refakat edebilir miyim size?

MARGARETHE. Ne hanımım ben, ne de güzel,

Eve de kendim gidebilirim. Çekip gider.

FAUST. Ya rabbi, bu çocuk ne güzel!

Böylesini hiç görmedim.

Ne de edepli, ne erdemli,

Birazcık da beğenmiş kendini.

Dudağın alını, yanağın balını

Unutamam dünya durdukça onu!

Gözlerini bir indirmesi var,

Yüreğime derinden saplar;

Hele o ne tersleyis,

Kendine hayran edis!

Mephistopheles gelir.

FAUST. Dinle, ayarla bana yosmayı!

MEPHISTOPHELES. Peki, hangisini?

FAUST. Biraz önce geçti burdan.

MEPHISTOPHELES. Ordaki mi? Papazın yanındaydı,

Arındırdı onu bütün günahlardan;

Geçtim hücrenin kenarından.

Tamamen masum bir sey,

Yapmamıs günah çıkartacak bir deney;

Böylesine gücüm yetmez!

FAUST. Ama on dördünü geçmiş.

MEPHISTOPHELES. Sözlerin, tam Hans Kendinbilmez,

Her sevimli çiçeği kendinden baskası sevmez,

Sanır koparılmayacak iffet
Ve iltifat yoktur;
Ama her zaman mümkün değil.
FAUST. Sayın Hoca efendi, çekil,
Yasadan söz etme bana!
Sana yalnızca sunu derim,
Ya o tatlı taze olur,
Bu gece kollarımda benim,
Ya da gece yarısı elveda sana.
MEPHISTOPHELES. Oluru olmazı düşün!
Bana gerek en az on dört gün
Sırf bir fırsat yakalamak için.
FAUST. Yedi saatçik huzurum olsa,
Gerek kalmaz seytana,
Böyle bir kızı ayartmak için.
MEPHISTOPHELES. Konusur oldunuz bir Fransız gibi.
Rica ederim, üsenmeyin.
Ne yararı var hemen istifadenin?
Siz asıl görün büyük sevinci,
Önce orasından burasından dem dem
Kullanıp her türlü allem kallem
Bebeği evire çevire yuğurunca,
Bazı Frenk hikâyelerinde olduğunca.
FAUST. Öyle de var ki istahım.
MEPHISTOPHELES. Simdi bir yana ahım vahım:
Diyorum ki, bu güzel çocuk
Katiyen olmaz öyle çabuk.
Baskınla alınmaz bu kale;
Düşünmeliyiz bir hile.
FAUST. Bana o meleğin ziynetinden getir!
Beni onun kaldığı yere götür!
Bana onun göğsünden bir kaskol,
Bana tutkumun çorap bağını bul!
MEPHISTOPHELES. Görün diye, azabınız için
Destek ve hizmet verdiğimi, gelin,
Yitirmeyelim bir an bile,
Hemen gidelim onun yerine.
FAUST. Onu göreceğim miyim? Elde edecek miyim?
MEPHISTOPHELES. Yok!
O bir komsuda olacak.
O sıra siz de ancak
Gelecek hazların bütün umudunu
Çekersiniz içinize doya doya kokusunu.

FAUST. Gidebilir miyiz?

MEPHISTOPHELES. Daha çok erken.

FAUST. Onun için bana bir armağan temin etsen. Çıkar.

MEPHISTOPHELES. Hemen armağan? Bu iyi. O zaman basaracak! -

Kimi güzel yerler bilirim,

Var kimi gömülü definelerim,

Biraz gözden geçireyim, oldu olacak. Çıkar.

AKSAM

Ufak, temiz bir oda.

MARGARETHE, saçlarını örüp bağlayarak.

Ne vermezdim, bilseydim bir,

Bugün gördüğüm bey kimdir!

Mert görünümlüydü pek,

Ve iyi bir soydan gerçek,

Alnından okudum bunu hemen -

Yoksa davranmazdı öyle gözüpek. Çıkar.

Mephistopheles, Faust.

MEPHISTOPHELES. İçeri, çok sessiz, doğru içeri!

FAUST, bir süre sessiz kaldıktan sonra.

Lütfen, yalnız bırak beni.

MEPHISTOPHELES, çevreyi kolağan ederek.

Her kız böyle temiz olmaz. Çıkar.

FAUST, çevreye bakınarak.

Hos geldin, tatlı alaz,

Sen ey bu kutsal yeri saran!

Kavra kalbimi, ey tatlı ihtiras,

Umudun çiyiyle susayan!

Sessizlik alıyor burda soluk,

Düzen ve huzur duygusu,

Bu yoksullukta bu ne bolluk!

Bu zindanda bu ne mutluluk!

Yatağın yanındaki deri koltuğa kendini atar.

O! kabul et beni, sen ki daha önce de dünyayı

Sevinciyle acısıyla kollarına sardın!

Ne çok, ah! bu atalar tahtının etrafını

Bir alay çocuk aldı apaydın!

Belki de sükrederek kutsal İsa'ya

Sevdiceğim, dolu çocuk yanaklarıyla saygın,

Soluk elini inançla öptü yalvacın burada.

Duyumsuyorum, ey kız, senin ruhunu

Etrafımda hısıltısını bereketin ve düzenin,

Ana gibi seni her gün avundurduğunu,

Masaya halıyı temizce koydurduğunu,

Hatta ayaklarında yuvarlandığını kum tanesinin.
Ey sevgili el! öylesine tanrısal!
Kulübe sayende cennettir kutsal.
Ve burada! Bir yatak perdesini kaldırır.
Nasıl bir haz ürpertisi beni kavrar!
Burada dolu saatler geçirmek isterim.
Doğa! Burada ettin eğnik d slerim
  inde yaradılıs meleğini var;
Burada yattı  ocuk, sıcak yasamla
Narin g  s n  doldurmus,
Ve burada kutsal ihtisamla
O sanem tertemiz dokunmus!
Ve sen! Nedir seni buraya götüren?
Duygulanıyorum nasıl derinden!
Ne istiyorsun burada? Yüreğin ağırlasıyor niye?
Zavallı Faust! seni tanıyamıyorum yine.
Sarıyor mu beni burada gizemli koku?
G zeneklerimden süzülüyor haz
Ve ask d s nde eriyorum az az!
Biz miyiz her hava basıncının bir oyunu?
Ve giriverse su an içeri,
C rm n n bedelini nasıl  dersin!
Koca Hans, ah ne küçük ki!
Kapanır onun ayaklarına erirsin.
MEPHISTOPHELES.  abuk! asağıdan geliyor.
FAUST. Y r ! Y r ! Bir daha kesinlikle dönmem!
MEPHISTOPHELES. Burda bir kutu var, oldukça ağır hem,
Baska bir yerden aldım zar zor.
Hemen koy dolabın dibine;
Akli gidecek eminim,
Öyle seyler koydum içine,
Baska bir seyi kazanmak için.
 ocuksa  ocuk, oynasa oyun lakin.
FAUST. Bilmem ki, ne yapsam?
MEPHISTOPHELES. Bunca soru niçin?
Ziyneti korumak mı amacınız?
Salık veririm o zaman sehvetinize,
Günün su güzel vaktine
Ve yeni  abalarım  acıyınız.
Umarım, cimri değilsinizdir!
Basımı kasıyıp, ovusturuyorum avu larımı önce -
Kutuyu dolaba koyar ve kapısını yine kapatır.
Hemen y r ,  abuk -

Terütaze tatlı çocuk
Sizin olsun diye dileğiniz ve gönlünüzce;
Ve bakın içine,
Girer gibi dersliğine,
Karsınızda duruyor kanlı canlı sanki
Fizik ve metafiziki!
Hemen yürü - Çıkarlar.
MARGARETHE bir lambayla.
Nasıl da nemli, nasıl havasız bura, Pencereyi açar.
Dıarsı kadar sıcak değil yine de.
Nasılım, bilmem neyim varsa -
Đsterdim, annem gelsin eve.
Bir ürperti dolanıyor gövdeyi -
Ne aptal korkak bir kızım ben ki!
Bir yandan soyunurken, sarkı söylemeye baslar.
Tule kentinde bir kral,
Sadık mezara kadar,
Ölürken sevdiği der al
Elinde altın kupa var.
Onun en değerli şeyi,
Her yemekte dikip içer;
Döner sonra gözleri
Đçtikçe kendinden geçer.
Vakt erince gelir ölüm,
Kentlerini sayar tez,
Hepsi sehzadenin der hüküm,
Bir tek kupayı vermez.
Oturmuş kral şöleninde,
Sövalye dolu etrafı,
Yüksek atalar setinde,
Orda deniz sarayı.
Yaslı isret yoldası orda,
Đçip son hayat atesini,
Attı aşağıdaki dalgalara
Sonra kutsal kadehini.
Düşüp sulara dolduğunu,
Gördü derine daldığını,
Gözleri düştü onun da,
Đçmedi artık bir damla.
Giysilerini koymak için dolabı açar ve ziynet
kutusunu görür.
Bu güzel kutu nasıl girmiş buraya?
Kesinlikle kilit vurmustum dolaba.

Sahane! Ne var içinde acaba?
Belki biri rehin olarak getirdi,
Annem de karşılığında borç verdi?
Tutağında minik bir anahtar asılı,
Derim şimdi bunu bir güzel açmalı!
Bu da ne? Güzel Tanrım! bakın,
Hayatımda raslamadım böyle bir seye!
Bir ziynet! Bununla soylu bir kadın
En yüce bayram günü gidebilir gezmeye!
Bu gerdanlık nasıl durur ki bende?
Kimin olmalı bu nefis seyler?
Kendi boynuna takıp, aynanın karşısına geçer.
Yalnız küpeler benim olsa yeter!
Hemen değişiyor insanın görünümü.
Güzelliğin size yararı ne, genç kan?
Bunların hepsini iyi ve güzel san,
Yine de dokunma dinle sözümü.
Överler sizi yarı acırlar.
Altından yana,
Bağımlı altına
Ama her sey! Ah, biz yoksullar!

GEZDNTD

Faust düşüncelere dalmıs bir aşağı bir yukarı giderek. Mephistopheles, ona.
MEPHISTOPHELES. Horlanan sevgi askına! Cehennem askına!
Daha kötü bir ilenç bilsem, onu söylesem, döndüm saskına!
FAUST. Ne'n var? nedir seni böyle çok çimdikleyen?
Böyle berbat bir surat dünyada yok arasam!
MEPHISTOPHELES. Seytana uyacağım hemen,
Seytanın ta kendisi olmasam!
FAUST. Kafanın taşı mı kaydı?
Kudurmus gibi azmak sana uydu!
MEPHISTOPHELES. Düşünsene, ziyneti, sağladım Gretchen'e,
Onu bir papaz indirdi cebine - -
Anası bu seyi görür görmez,
Dehsetten ne edeceğini bilmez;
Kadın pek de iyi koku alır,
Burnunu dua kitabına daldırır,
Koklar her esyayı pek güzel,
Kutsal mıdır, yoksa cisimsel;
Ve ziynete bakınca sezer,
Bunda kutluluk ne gezer.
"Evladım", diye seslenir, "haksız mal
Cana zarar, ruha vebal,

Adayalım bunu Meryem Ana'ya,
Kavusalım cennet taamına!"
Margretcik'te çarpılır surat,
Ne de olsa, der, bu bir beles at,
Ve Tanrısız olamaz gerçekten,
Kimse bunu buraya getiren.
Anası bir papaz çağdır;
Papaz dalgayı çakmıştır,
Ağzının suları aka aka adam
Konusur: "Aferim iste size!
Kazanır yenilmeyen nefse.
Kilisenin iskembesi sağlam,
Koca ülkeler yutmudur,
Hepsini de öğütmüştür;
Yalnız kilise, hamfendiler,
Haram malı hazmeder."
FAUST. Bu bilinen bir kural,
Becerir bir de Yahudi ve kral.
MEPHISTOPHELES. Dç etti sonra bir bilezikle, yüzük ve zincir,
Sanki hepsi bir sepet kuru incir,
Tesekkür etti bir de kuru kuru,
Aldığı sanki yortu hamuru,
Öbür dünyada karsılığını vadetti -
Bu da onlar için büyük saadetti.
FAUST. Ya Gretchen?
MEPHISTOPHELES. Oturup şimdi huzursuz,
Bilemiyor, kim kusurlu, kim kusursuz,
Gece gündüz düşünüyor takıları kara kara,
Bunları getiren kim acaba diye sora sora.
FAUST. Sevdiceğin tasası üzüyor beni.
Hemen baska takılar bul yeni!
İlkinde zaten fazla bir sey yoktu.
MEPHISTOPHELES. Elbet, beyimiz için hepsi çocuk oyunu!
FAUST. Ne yaparsan yap, istediğimi ayarla!
İstersen önce komsusunu uyarla.
Seytansen seytan ol, ama lapa gibi değil,
Yeni bir ziynet bul, bu ise eğil.
MEPHISTOPHELES. Bas üstüne, beyim, emriniz olur.
Faust çıkar.
MEPHISTOPHELES. Tam bir aptal âsık,
Günesi, ayı, yıldızları savurur
Sıkılmasın diye masuk. Çıkar.
KOMSUNUN EVİ

MARTHE yalnızdır. Tanrı affetsin sevgili kocamı,
Bu yaptığı bana reva mı!
Alıp basını gitti dünyaya,
Kodu beni samanlıkta bir basıma.
Gerçekten hiç üzmezdim onu,
Tanrı biliyor, kalpten severdim onu. Ağlar.
Belki de ölmüştür! - Ah, eyvah! - -
Olsa bari bir ölüm ilmühaberli!
Margarethe gelir.
MARGARETHE. Marthe teyze!
MARTHE. Grethecik, hayrola?
MARGARETHE. Nerdeyse çözülüyor dizimin bağı!
Yine öyle bir kutu buldum bayağı,
Dolabımda, abanozdan en âlâ,
Hem de nefis mi nefis seyler dolu,
İlkinden daha zengin, daha çoğu.
MARTHE. Bunu söyleme annene,
Yoksa hemen günah çıkarır yine.
MARGARETHE. Ah, bir gör! ah, bir bak suna!
MARTHE, onu süsler. Ay, kız, ne mutlu sana!
MARGARETHE. Yazık, bunları ne sokakta ne de
Takıp görünebilirim kilisede.
MARTHE. Sen de sıkça bana gel,
Ziyneti burda gizlice takın;
Aynanın karsısında yok engel,
Gezin dur bir saat sevinçle bakın;
Bir fırsat olunca, bir senlik,
Önce bir zincir, sonra bir inci küpelik;
Derken gösterirsin bir bir herkese,
Annen görmez, bulunur ona bir bahane.
MARGARETHE. Kim getirmiş olabilir iki kutuyu?
Düşünüp duruyorum koyu koyu! Kapıya vurulur.
MARGARETHE. Ah, Tanrım! annem mi ola?
MARTHE, perdenin arasından bakar.
Yabancı bir bey - Girin! Açık oda.
Mephistopheles girer.
MEPHISTOPHELES. Bayanlar, cüretimi bağışlayın,
Böyle içeri girmemi densizlik saymayın.
Margarethe'nin önünde saygıyla bir adım çekilir.
Bayan Marthe Schwerdlein var mı burada!
MARTHE. Benim, bey, ne diyecek acaba?
MEPHISTOPHELES, alçak sesle ona.
Sizi tanıdım, simdilik yeter;

Kibar konuşunuz ilgi bekler.
Bağısılayın, rahatsız ettim.
Öğleden sonra yine gelirim.
MARTHE, yüksek sesle. Bak, çocuk, su dünyanın isinel!
Bey, seni koyuyor hanım yerine.
MARGARETHE. Ben garip bir genç kıyım;
Bey kendisi çok iyi, ah Tanrım!
Ziyet ve takılar benim değıl.
MEPHISTOPHELES. Ah, ziynetin lafı mı olur.
Su doğı, su bakıs keskin mi keskin!
Ne güzel, burada olmak ediyor teskin.
MARTHE. Getirdiğı nedir? Đsterim beraber -
MEPHISTOPHELES. Getirmek isterdim, daha sevinçli bir haber!
Umarım, gerekmez bedelini ödemem:
Kocanız öldü, ediyor size selam.
MARTHE. Öldü mü? iyi kalplim! Eyvah, ay!
Kocam öldü! Ah, vay bana vay!
MARGARETHE. Ah! teyzecim, metin olun!
MEPHISTOPHELES. Acıklı öyküsünü anlatayım durun!
MARGARETHE. Bu yüzden, kesinlikle istemem sevmek,
Acıdan öldürür beni onu yitirmek.
MEPHISTOPHELES. Sevinç acılı olmalı, acı sevinçli.
MARTHE. Anlat bana, yaşamı nasıl bitti!
MEPHISTOPHELES. O, Padova'da gömülü,
Aziz Antonius'un yanına gitti,
Ulu kutsanmış bir yerde
Ebedi serin dösekte.
MARTHE. Bana ileteneğiniz baska bir sey yok mu?
MEPHISTOPHELES. Evet, bir dilek, yüklü ve büyük:
Üç yüz ayınle kutsayın onu!
Bunun dışında, ceplerim delik.
MARTHE. Ne! anılık da mı yok? Mücevherat?
Her gezginci kalfa kesenin dibinde biriktirir biraz,
Hayırla anılmak için kendi harcamaz,
Aç susuz kalır, dilenir!
MEPHISTOPHELES. Madam, çok üzgünüm bizzat;
Ancak bilmezdi gerçekten parasını israf nedir.
Hem hatalarından pisman oldu çok,
Evet, kaderine küstü daha da çok.
MARGARETHE. Ah! insanların kaderi ne kadar kötü!
Elbette onun için dualar ederim.
MEPHISTOPHELES. Sizin yerinizde olsam hemen evlenirim:
Çok hossunuz, yarasmaz size üzüntü.

MARGARETHE. Ah yok, olmaz şimdi daha.
MEPHISTOPHELES. Simdilik bir âsık; koca olması gerekmez ya.
O ne büyük bir nimet,
Bir sevgiliyle muhabbet.
MARGARETHE. Bizde bu adet değil.
MEPHISTOPHELES. Adet madet! Yeter ki sevil.
MARTHE. Hadi anlatsanıza.
MEPHISTOPHELES. Ölürken durdum bas ucunda,
Gübreden biraz hallıca bir yatak,
Yarı çürümüş saman; ama öldü Hristiyan olarak,
Ve sandı, kömürde daha iyi olurdu hali sonunda.
"Ne", diye bağırdı, "kendimden temelli nefret mi edeyim,
İsimi ve esimi böyle mi terk etmeliyim!
Ah, anısı öldürür beni.
Bağıslasa bari hayatta!"
MARTHE ağlayarak.
İyi adam! bağısladım onu uzakta.
MEPHISTOPHELES. "Ama Tanrı tanık, benden suçlu kendi."
MARTHE. Yalan söylüyor! Ne! çukura girerken yalan ha!
MEPHISTOPHELES. Son demlerinde sayıkladı mutlaka,
Birazcık insan sarrafıysam.
"Ben", dedi, "aylak öldürmedim vakti,
Önce çocuklar, sonra onların ekmeği,
Ekmek yani en geniş dağarcık,
Ve kendim rahat bir lokma yemedim."
MARTHE. Öylece unuttu vefayı, sevgiyi efendim,
Gece gündüz mesakkat içinde!
MEPHISTOPHELES. Yok yok, düşündü sizi hep gönlünde.
Dedi: "Malta'dan gidince,
Karıma çocuklara duacı;
Hava da bizden yana dönünce,
Gemimiz yakaladı bir Türk kadirgası,
İçinde büyük Sultan'ın hazinesi.
Yiğitliğin ödülüydü bu,
Payıma düştü bolca hissesi,
Buldum ben de yolumu."
MARTHE. Ay nasıl? Ay nerde? Belki de bir yere gömdü?
MEPHISTOPHELES. Kim bilir, nereden rüzgâr dört yöne aldı döndü.
Bir güzel kız ona yanastı,
Napoli'de yaban dolarken;
Ona öyle hoş öyle tatlı yapıştı,
Akli onda kaldı hâlâ ölürken.
MARTHE. Çocukların hakkını çaldı, serseri!

Hiçbir sıkıntı, hiçbir sefalet
Rezil yasımından vazgeçirmedil!
MEPHISTOPHELES. Görün iste! ölümü ibret.
Sizin yerinizde olsam şimdi,
Ona yas tutarım iffetle bir yıl,
Bakınırım sonra yeni bir sevgili.
MARTHE. Hey Tanrım, ilki gibi asıl
Bulamam birini bu dünyada kolay kolay!
Ondan daha candan bir delicik olamaz.
Bir kabahati, severdi dolasmayı dolay dolay,
Yabancı karıları ve de yabancı sarabı biraz,
Bir de kör olası zar oyunu.
MEPHISTOPHELES. Tamam, tamam, böyle yürür, bu karar,
Asağı yukarı boynunu
Çevirmisse size su kadar.
Yemin ederim ki, bu kosulla
Ben de yüzük takarım size pek âlâ.
MARTHE. Oh, saka yapmaktan hoslanıyor bay!
MEPHISTOPHELES kendi kendine.
En iyisi hemen cızlamı çekeyim, dur!
Bu karı, seytana bile sözünü tutturur.
Gretchen'e.
Kalbiniz veriyor mu onay?
MARGARETHE. Bey ne demek istiyor acaba?
MEPHISTOPHELES kendi kendine. İyi, saf çocuk!
Yüksek sesle.
Hosça kalın, hanımlar!
MARGARETHE. Hosça kalın!
MARTHE. Ay, deyiverin çabuk!
Bana elbette bir kanıt gerek,
Nerde, nasıl, ne zaman ölüp gömüldü esim.
Ben oldum olası düzeni severim,
Ölüm ilânını gaztede okumak isterim.
MEPHISTOPHELES. Evet, hanım, iki tanık ifadesi
Kanıtlar her yerde her zaman gerçeği;
İyi bir arkadaşım var,
İstersem, kadiya çıkar.
Onu da getireyim.
MARTHE. Aman getirin ha.
MEPHISTOPHELES. Burada olacak mı genç hanım da?
İyi bir genç! gezmis görmüs,
Hanım kıza sunar bir gülüs.
MARGARETHE. Utançtan kıpkırmızı olurum beyin karsısında.

MEPHISTOPHELES. Dünyalar kralı karşısında bile olma.

MARTHE. Evin arkasındaki bahçemde diyelim,

Bu akşam beyleri bekleyelim.

SOKAK

Faust, Mephistopheles.

FAUST. Nasıl? Gelisiyor mu? Hemen oluyor mu?

MEPHISTOPHELES. Atesler içinde mi görüyorum sizi? Ay aferin!

Kısa zamanda Gretchen sizin.

Bu akşam göreceksiniz komsu Marthe'de onu:

Bu karı biçilmiş kaftan

Tam bir çöpçatan!

FAUST. Tamam!

MEPHISTOPHELES. Ama bizden de beklenen bir şey var.

FAUST. Bir el öbürünü yıkar.

MEPHISTOPHELES. Bizden istenen geçerli tanıklık,

Kadının kocası nalları kalkık,

Padova'da kutsal mezarda yatıyor, diye.

FAUST. Ne akıl! Önce yolculuk var demek!

MEPHISTOPHELES. Ne münasebet! Buna ne gerek,

İnsan, bir şey bilmeden tanık oluyor.

FAUST. Baska bildiğin yoksa, bu tasarı yırtılıyor.

MEPHISTOPHELES. İlahî adam! İşte sana erek!

Yasamınızda ilk kez mi yani,

Karşılaşıyorsunuz yalancı sahitlikle?

Tanrı'yı, dünyayı içinde devineniyle,

İnsanı, kafasında ve yüreğindekiyle,

Büyük beceriyle tanımlamaya oldu mu mani,

Alnı cüretle gösterip, göğsü gerip?

Ve gerçekten isterseniz aslını,

İşte o zaman tanıklık yapmalı,

Bay Schwerdlein öldü deyip!

FAUST. Oldum olası isin yalan ve safsata.

MEPHISTOPHELES. Evet, gerçekten haberim olmasa.

Zira yarın anınla sanınla

Zavallı Gretchen'in basını döndüreceksin,

Yeminle onu candan sevdiğini söyleyeceksin.

FAUST. Hem de yürekten.

MEPHISTOPHELES. Pekâlâ!

Sonra ebedi sadakat ve sevgi,

Her şeyin üstündeki duygu -

Bu da mı yürekten gelecek?

FAUST. Bırak bunu! Öyle olacak! - Öyleyse duyma,

Duygu için, allak bullak içime

Đsim ara ve bulama,
Sonra bütün duygularla dünyada dolan,
En yüce sözlere ulan,
Ve beni yakan bu atese,
Sonsuz, ebedi dememse,
Seytani bir oyun mu bu?

MEPHISTOPHELES. Haklıyım iste!

FAUST. Dinle - aklında tut,
Lütfen, nefesimi de tüketme -
Haklı olan, konusursa bir dille,
Öyledir somut.

Haydi yürü, bu kadar gevezelik yeter,
Sen haklısın, çünkü halim beter.

BAHÇE

Margarethe Faust'un kolunda.
Marthe, Mephistopheles ile bir aşağı bir
yukarı yürüyerek.

MARGARETHE. Seziyorum, bey beni sakınıyor,
Tenezzül gösteriyor, beni utandırmamak için.

Bir gezgin buna alıskın olur
Bulduğuyla yetinir lütufkâr olmak için,
Biliyorum, böyle deneyimli bir adam
Bulur basit sohbetimi ham.

FAUST. Bir bakıs, bir söz bahsetmen,
Yeğdir dünyanın bütün bilgeliğinden. Kızın elini öper.

MARGARETHE. Zahmet etmeyin! Öpmeniz ne mümkün,
Öyle çirkin, öyle kaba bir eli!

Ne isler yaptım onunla düşünün!

Annem çok titiz biri. Yanlarından geçerler.

MARTHE. Ya siz, beyim, siz hep böyle gezer misiniz?

MEPHISTOPHELES. Ah, is ve görev icabı!

Kimi yerden ayrılırken öyle acı çekersiniz,
Yine de yoktur kalmanın olanağı!

MARTHE. Delikanlılıkta sorun değil,
Ordan oraya özgür dolasmak dünyayı;
Ama dayanınca kapıya kötü yıllar, bil,
Mezar paklar yaslı bekârı,
Daha kimseye yaramadı bu hal.

MEPHISTOPHELES. Dehsetle görüyorum bunu uzaktan.

MARTHE. Vakit varken, sayın bay, düşünün bunu o zaman.
Yanlarından geçerler.

MARGARETHE. Evet, gözden ırak, gönülden ırak!
Siz kibar olmaya alışıksınız;

Vardır sizin çok dostlarınız,
Benden fazladır onlarda idrak.
FAUST. Canım, idrak denen şey, inan ki,
Çoğun kurum ve düşüncesizlik.
MARGARETHE. Nasıl?
FAUST. Ah, saflık ve sadelik asıl
Bilmez hiç kendini ve kutsal değerini!
Tevazunun, alçakgönlün, en yüce nimet
Olduğunu, sevgiyle dağıtan doğadan -
MARGARETHE. Siz beni düşünün bir himmet,
Vaktim çok, benim sizi düşünmem olağan.
FAUST. Çokça yalnızsınız demek.
MARGARETHE, Evet, isimiz oldukça ufak,
Ama onu da yapmak gerek.
Pisir, süpür, ör, dik onu da, bunu da,
Hizmetçimiz yok, kos dur sabah akşam sessiz;
Annem de her konuda
Titiz mi titiz!
Öyle çok sıkıntı çekmek zorunda değiliz;
Baskalarından daha rahat hareket edebiliriz biraz:
Babamdan iyi bir servet kaldı miras,
Şehir dışında bir bağçecikle bir evimiz.
Oysa şimdi günlerim oldukça sakin:
Kardesim asker henüz,
Kız kardesim öldü.
O çocukla isim güç mü güçtü;
Ah, yarasaydı severek katlanırdım her seye lakin,
Öyle seviyordum çocuğu.
FAUST. Sana benzemisse, bir melek.
MARGARETHE. Ben büyüttüm, seviyordu beni pek.
Babam öldükten sonra doğmustu.
Annemiz sararıp solmustu,
Serilmisti sersefil benzi saz,
Çok yavas kendine geldi, az az.
Elbette bir şey edemezdi,
Yavrucağı kendisi emziremezdi,
Böylece baktım ona bir basıma,
Sütle suyla; ortak oldu asıma,
Benim oldu kolumda, kucağımda,
Sevindi, tepindi, büyüdü ocağımda.
FAUST. Herhalde en saf mutluluğu duydun.
MARGARETHE. Kimi zaman da herhalde umutsuzluğun.
Küçüğün besiyi dururdu her gece

Yatağımın ucunda, kıpırdanır kıpırdanmaz ama
Uyanırdım önce;
Ya içirirdim, ya yatırırdım yanıma,
Susmazsa da, kalkardım yataktan,
Hoplayıp yürürdüm asağı yukarı odadan
Ve geçerdim çamasırın basına gündüz erkenden;
Sonra pazarda tedarik ve fırın,
Hep böyle bugün nasılsa öyle yarın.
Đste beyim, her zaman yürekli olamıyor insan;
Ama ağız tadıyla huzur yetiyor sonradan.
Yanlarından geçerler.

MARTHE. Doğru söyleyin, bey, bulmadınız mı henüz kimse?

Gönlünüz bağlanmadı mı daha bir yere?

MEPHISTOPHELES. Atasözü diyor: Đffetli bir kadın,
Tüten bir ocak, ne inci gerek, ne altın.

MARTHE. Demek istediğim: hiç mi canınız çekmedi?

MEPHISTOPHELES. Her yerde gördüğüm kabul iyiydi.

MARTHE. Yani; bağlanmadınız mı hiç kalpten?

MEPHISTOPHELES. Kadınlarla hiç sakaya yeltenmem.

MARTHE. Ah, beni anlamıyorsunuz!

MEPHISTOPHELES. Çok üzgünüm, biliniz!

Ama eminim - siz çok iyi birisiniz. Yanlarından geçerler.

FAUST. Tanıdın beni demek, ey küçük melek,
Bahçeye gelir gelmez ben?

MARGARETHE. Görmediniz mi? Bakışımı indirdim hemen.

FAUST. Ve gösterdiğim cüreti bağıslıyorsun demek?

Yeltendiğim arsızlık yüzünden,

Hani sen katedralden çıkarken?

MARGARETHE. Sasakaldım, hiç böyle olmamıştım;

Kimse hakkımda kötü bir söz edemezdi.

Ah, diye düşündüm, sende bir sey mi sezdi,

Uygunsuz, yüz­süz bir sey mi yapmıştım?

Onu hemen heveslendirdi sanki,

Su yosmada bir is vardır belki.

Đtiraf edeyim! Bilmedim nedir,

Burda sizin çıkarınıza kıprayan;

Yalnız, kendi kendime öyle bir

Kızdım ki, size daha fazla kızamam.

FAUST. Tatlım benim!

MARGARETHE. Durun bir. Bir yıldızçiçeği

koparıp, yapraklarını birbiri ardına tek tek çeker.

FAUST. Ne olacak bu? Bir demet?

MARGARETHE. Yok, yalnız bir oyun.

FAUST. Nasıl?

MARGARETHE. Gidin! bana gülersiniz elbet.

Yaprakları koparıp mırıldanır.

FAUST. Ne mırıldanıyorsun?

MARGARETHE, yarı sesli. Seviyor - sevmiyor.

FAUST. Ey sirin görkemli çehre, neler diyor!

MARGARETHE, devam eder.

Seviyor - sevmiyor - seviyor - sevmiyor -

Son yaprağı kopararak, içten sevinçle. Seviyor!

FAUST. Evet, bebeğim! Bu çiçek sözü

Tanrılar yargısı olsun. Seni seviyor!

Anlıyor musun, ne demek? Seni seviyor!

Kızın ellerine yapıştır.

MARGARETHE. Tüylerim ürperiyor!

FAUST. Oh, ürperme! Bu bakış,

Bu el tutus, söylesin sana

Sözle söylenemeyeni:

Kendini salt teslim etmek ve sonsuz

Bir hazzı duyumsamak!

Sonsuz! - Sonu umarsızlık olacak.

Hayır, sonu olmayacak! Sonu olmayacak!

Margarethe, onun ellerini sıkar, sonra kopar

ve kosup kaçar. Faust, bir an durur, sonra pesinden gider.

MARTHE, gelerek. Hava kararıyor.

MEPHISTOPHELES. Evet, biz de gidelim artık.

MARTHE. Kalın derdim burda daha çok,

Ancak pek kötü bir yer yazık.

Sanki kimsenin hiçbir uğrası yok,

Össiz güçsüz herkes,

Komsunun attığı adım dinlenir, aldığı nefes,

Ve ne yaparsan yap, kurtulus yok dedikodudan.

Ya bizimkiler?

MEPHISTOPHELES. Su aradan uçup gittiler.

Uçarı yaz kusları!

MARTHE. Sanki kıza bittiler.

MEPHISTOPHELES. Kız da ona. Böyle dönüyor devran.

BAĞ EVĐ

Margarethe içeriye kosar, kapının ardına gizlenir,

parmak ucunu dudaklarına götürerek tahta

aralığından dışarıyı gözler.

MARGARETHE. Geliyor!

FAUST gelir. Seni sakacı, oynatıyorsun beni

Bulursam seni! Kızı öper.
MARGARETHE, onu tutup, öpüsüne karşılık verir.
Đyi adam, kalpten seviyorum seni!
Mephistopheles kapıya vurur.
FAUST, haldur huldur. Kim o?
MEPHISTOPHELES. Đyi bir arkadaş!
FAUST. Bir hayvan!
MEPHISTOPHELES. Artık veda vakti geldi.
MARTHE. Evet, geç oldu, beyim.
FAUST. Refakat edebilir miyim?
MARGARETHE. Annem sonra beni - Hosça kalın!
FAUST. Gitmem mi gerek?
Hosça kalın!
MARTHE. Güle güle!
MARGARETHE. Görüşmek üzere!
Faust ile Mephistopheles çıkarlar.
MARGARETHE. Ey güzel Tanrım! böyle bir adam
Neler de düşünebiliyor, ne yol yordam!
Utanmış duruyorum karşısında,
Her söylediğine durmadan bas salla.
Ben zavallı cahil bir çocuk,
Anlamıyorum, var mı bende bir hosluk. Çıkar.
GRETCHEN'DEN ODASI
GRETCHEN, iplik çıkırığının başında yalnız.
Huzurum kaçtı,
Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.
Onsuz her yer
Olur mezar,
Bütün dünya
Bana zehir.
Zavallı basım
Yerinde değil,
Gencecik yasım
Oldu sefil.
Huzurum kaçtı,
Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.
Yalnız onu arar
Gözüm pencereden,
Yalnız onu arar

Çıkarım evden.
Dik yürüyüşü,
Asil durusu,
Tatlı gülüşü,
Alıcı bakışı
Ve sözündeki
Sihirli akış,
El sıkışı,
Ve ah o öpüş!
Huzurum kaçtı,
Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.
Gönlüm ister
Yalnız onu,
Ah bir tutsam,
Hiç bırakmam!
Bir daha öpsem
Kana kana,
Öpüşleriyle
Eriyip gitsem!
MARTHE'NDEN BAHÇESİ
Margarethe, Faust.
MARGARETHE. Söz ver bana, Heinrich!
FAUST. Her şeyi!
MARGARETHE. Söyle, dinle aran nasıl?
İyi yürekli bir adamsın, çok iyi,
Ama sanırım, ilgilendirmiyor seni o fasıl.
FAUST. Bosver onu, çocuğum! Seziyorsun ya, iyiyim sana;
Sevdiklerim için bakmam kana cana,
Kimsenin hissine, kilisesine karışmam.
MARGARETHE. Bu doğru değil, gerekir inanman!
FAUST. Gerekir mi?
MARGARETHE. Ah! elimden bir şey gelse sana!
Kutsal ayinlere yok saygın da.
FAUST. Saygılıyım.
MARGARETHE. Ama gönülsüz dedin.
Ayine, günah çıkartmaya çoktan gitmedin.
Tanrı'ya inanıyor musun?
FAUST. Canım, kim diyebilir,
İnanıyorum Tanrı'ya?
İnsan, papaza, bilgeye sorabilir,
Yanıtları benzer alaya

Soruyu soranla.

MARGARETHE. Đnanmıyorsun demek?

FAUST. Ters isitme beni, ey yüzü melek!

Kim anabilir onun adını?

Ve kim şahadet eder sanını,

Ona inanırım diye?

Kim duyumsar?

Ve kim cüret eder

Đnanmıyorum, demeye?

Ulu esirgeyen,

Ulu belirleyen,

Belirleyip esirgemiyor mu

Seni, beni, kendini?

Yukarda gök kubbe yok mu?

Uzanmıyor mu burda yeryüzü sağlam?

Ve süzölmüyor mu dostça bakıp

Sonsuz yıldızlar üstte?

Göz göze bakmıyor muyum sana,

Ve islemiyor mu her sey

Senin de gönlüne kafana,

Ve örmüyor mu sonsuz gizemle

Görölür görölmez yanı basında?

Doldur bununla yüreğini, büyüklüğü kadar,

Ve bu duyguyla olursan bahtiyar,

Ne istersen de adına,

Đster mutluluk! Đster kalp! Sevgi! Tanrı!

Ben bilmiyorum adını

Bunun! Duygu her sey;

Ad dediğin dumanla yankı,

Göksel akkoru boğan.

MARGARETHE. Hepsi iyi hos aman;

Papaz da böyle diyor aşağı yukarı,

Yalnız biraz baska sözlerle.

FAUST. Söyler her yerde

Bütün kalpler ulu güneş altında,

Herkes kendi dilinde;

Niçin olmasın benimki?

MARGARETHE. Böyle isitince, zararı yok sanki,

Duruyor ama biraz çarpık;

Çünkü sende yok Hristiyanlık.

FAUST. Sevgili çocuk!

MARGARETHE. Epeydir üzüyor bu beni,

Onun yanında görmek seni.

FAUST. Niçin?

MARGARETHE. Seninle dolasan insan,

Ediyor ruhumu zindan.

Sokmadı benim kalbimi

Onun aksi suratı gibi,

Baska hiçbir sey yasamda.

FAUST. Sevgili bebek, ondan korkma!

MARGARETHE. Onu görünce, tepeme vuruyor kan.

Yoksa bütün insanlara davranırım candan;

Ama seni nasıl özlüyorsam görmek için,

Gizli bir dehset veriyor o insan içime pesin,

Ayrıca buluyorum onu seytani!

Tanrı affetsin, haksızlık ediyorsam hani!

FAUST. Böyle cins adamlar da lazım.

MARGARETHE. Onun gibi biriyle yaşamak olmasın yazım!

Kapıdan girince içeri,

Bakınır hep alaycı alaycı,

Ve yarı öfkeli,

Hiçbir seyi paylaşmadığı belli;

Alnında yazılı,

Kimsecikleri sevmediği.

Senin kollarında öyle huzurlu,

Öyle özgürüm, öyle gururlu,

Ama onun varlığı boğar içimi.

FAUST. Seni sezgi dolu melek, seni!

MARGARETHE. Öyle çaresiz ediyor ki beni,

Ne zaman yanımıza gelse,

Sanıyorum hatta, seni artık sevmediğimi.

Dua bile edemiyorum, o gelince,

Bu da kalbimin içini oyuyor;

Seninki de, Heinrich, mutlaka aynı seyi duyuyor.

FAUST. Ondan hazetmiyorsun bir kere!

MARGARETHE. Gitmem gerek.

FAUST. Ah, hiç sere serpe

Bir saatcik koyamam mı basımı göğsüne,

Karışmayacak mı ruhum ruhuna, gönlüm gönlüne?

MARGARETHE. Ah, bir yalnız uyusam!

Sürgüyü açık bırakırdım bu gece;

Ama derin uyumuyor anam,

Görürse bizi gizlice,

Ölürüm o an orada!

FAUST. Meleğim, gerek yok buna.

Su siseden yalnız üç damla

Đeceleđine koydun mu,
Derin uykuyula gösterir etkisini doğa.
MARGARETHE. Neler yapmıyorum senin uğruna?
Đnsallah bir zararı dokunmaz!
FAUST.  nerir miydim, sevdiğim, yoksa sana?
MARGARETHE. Sana, dünya iyisi, bir bakmam yeter,
Senin istemine kendimi salmam için;
Senin için yaptıklarım ne çok eder,
Baska ne kaldı senin gönlünü almam için.  ıkar.
Mephistopheles gelir.
MEPHISTOPHELES. Çaylak! gitti mi?
FAUST. Yine mi casusluk etti?
MEPHISTOPHELES. Bastan sona dinledim.
Doktor bey din dersi aldı;
Umarım yararını görürsünüz.
Çok ilgilidir buranın kızları,
Biri dindar ve sade mi göreneğe göre.
D s n rl r, eğerse basını orda, itaat eder bize de.
FAUST. Ey canavar, kavramıyor musun,
Bu saf sevgili ruhun,
Kendi inancıyla dopdolu,
Ki yalnız inancıyla mutlu
Ve huzurlu, eziyet çektiğini,
En sevdiği adama kaybolmus gözüyle bakmaktan.
MEPHISTOPHELES. Ey duyum tesi, duygulu  sık,
Bir ufak kız oynatıyor seni.
FAUST. Ey, atesten doğmus garabeti bulasık!
MEPHISTOPHELES. Ve fizyonomi ustaca bildiği;
Benim yanımda, neye uğradığını bilmiyor,
Maskım gaipten hazlar bildiriyor;
Seziyor mutlaka bir dahi olduğumu,
Belki de seytanın ta kendisi.
Artık bu gece - ?
FAUST. Sana ne?
MEPHISTOPHELES. Benim için eğlence.
 ESME BASI
Gretchen ile Lieschen testilerle.
LIESCHEN. Berbelcikten haberin var mı?
GRETCHEN. Hiç.  nsan arasına çıkmam ne mümkün.
LIESCHEN. Tabii, Sibylle söyledi bana bugün!
O da sonunda bastan  ıktı.
Kibarlık taslamak!
GRETCHEN. Niçin?

LIESCHEN. Kokusu geliyor!
Artık iki kisi için yeyip içiyor.
GRETCHEN. Ah!
LIESCHEN. Hak ettiğini buldu sonunda.
Ne kadar çok asılı kaldı herifin boynunda!
Yok gezintiydi,
Yok köye ve dansa gidildi,di,
Her yerde en birinci olması gerek,
Ona kur yapsın, gel sarap, git çörek;
Güzelliğiyle böbürlendi,
Ama utanmadı ahlaksızca
Ondan armağanlar almaya.
Bir sevisse bir armağan;
Çiçek de yitti o zaman!
GRETCHEN. Zavallı sey!
LIESCHEN. Acıyor musun bir del!
Bizler iğirirken iplikle,
Dısarı bırakmazdı annemiz;
Dururdu dalgasıyla tatlı tatlı tazemiz
Kapı önünde ve karanlık aralıkta
Anlamazlardı geçen saatleri asla.
Kırıp kışını artık otursun,
Günahkâr gömleğinde kilisenin cezasını bulsun!
GRETCHEN. Mutlaka evlenir onunla.
LIESCHEN. Akı yoksa! Uyanık bir delikanlı,
Baska yerde bulur istediği havayı.
Zaten bırakıp gitmiş.
GRETCHEN. Bu hos değil!
LIESCHEN. Alırsa oğlanı, görmesin hayrını.
Çelengini oğlanlar parçalar,
Kesmiğini biz saçarız kapı önüne! Çıkar.
GRETCHEN, eve giderken.
Baska zaman nasıl da kınardım,
Zavallı bir kızın hatasını görsem!
Baskalarının islediği günaha
Söyleyecek söz bulamazdım!
Karayı, ben daha da karalar,
Yine de kanmazdım onca karalamaya,
Kendimi kutsar, sanırdım süttten çıkmış kasık,
Simdi kendim de oldum günahkâr bir âsık!
Oysa - beni buna iten her şeyimiz,
Tanrım! öyle iyiydi! öyle aziz!
ORMAN VE MAĞARA

FAUST yalnız. Ulu ruh, verdin, her şeyi verdin bana,
Ne dilediysem. Sen bana bosuna
Göstermedin yüzünü ateste.
Bahsettin görkemli doğayı mülk diye,
Duyumsamak, zevk almak için güç. Değil
Soğuk sasan bir ziyaret için izin yalnız,
Bağısladın onun derin göğsüne,
Bir dostun gönlüne bakar gibi bakmayı.
Geçirip önümden canlıların alayını
Öğretiyorsun bana kardeşlerimi
Sessiz çalılıkta, havada ve suda.
Ve ormanda fırtına uğuldayıp kanırınca,
Dev kızıl çam devrilip komsu dallara
Ve ezerek komsu gövdeleri, yere vurunca
Ve onun düşüsünden tepe bos boğuk gürleyince;
Kılavuzlarsın beni güvenli mağaraya, gösterirsin
Sonra beni kendime ve kendi göğsümün
Gizli derin tansıkları önümde açılır:
Ve yükselir gözümün önünde arı ay
Yatıştırarak geçer, süzülür karsımda
Sarp kayalardan, nemli çalılıktan
Epeski zamanların gümüş suretleri
Ve dindirirler seyrin hasin zevkini.
Ey, insanın hiçbir şeyinin mükemmel
Olmadığını algılıyorum şimdi. Bu hazla,
Ki beni Tanrıların yakınına, daha yakınına götürür,
Verdin bana bir de artık vazgeçemediğim
Bir yoldas, hemen de soğuk ve yüzsüz,
Beni kendime karşı horlar ve bir hiç eder
Ağzını açar açmaz, senin nimetlerini.
O güzel görünümünden sonra isgüzar
Tutusturur göğsümde yaban bir ates.
Böyle sendeler dururum sehvetten zevke
Ve tükenir giderim zevkte sehvetten sonra.
Mephistopheles girer.
MEPHISTOPHELES. Yetti mi yasadıklarınız?
Uzun uzadıya nasıl sevindirebilir?
Bir kez denemek iyidir!
Sonra ama yine yeni seylere uzanınız.
FAUST. Dsterdim, isin gücün basından assın,
Tanrı'nın günü benimle uğrasmak yerine.
MEPHISTOPHELES. Aman aman! istemem huzurun kaçsın,
Gerek yok bunu bana ciddi ciddi söylemene.

Senin gibi nobran, ters ve tuhaf bir yoldas,
Gerçekten ha olmus, ha olmamıs.
Bütün gün iki elin kandaymıs,
Ne hosuna gider, neden uzak durmalıymıs,
Beyin suratından anlamak ne mümkün.
FAUST. Konus konus yavuz hırsız,
Bir de tesekkür bekliyor, canımı sıkıp.
MEPHISTOPHELES. Nasıl edecektin, zavallı dünyalı, bensiz,
Nasıl sürecektin yaşamını önüne bakıp?
Düslemin ıvır kıvrımından
Seni uzun zaman için iyi ettim;
Ve ben olmasaydım çoktan
Bu yerküreden çekip gitmistin.
Mağaralarda, kaya aralarında
Puhu kusu gibi ne durursun?
Küf kokan yosundan, damlayan tastan
Karakurbağa gibi gıda mı somurursun?
Ne güzel, ne tatlı bir eğlence!
Doktor hâlâ senin içinde.
FAUST. Anlıyor musun, nasıl bir yaşam gücü
Veriyor ıssızlıkta bu dolasma çünkü.
Evet, bunu bir tasavvur edebilsen,
Öyle bir seytansın ki, çok görürsün bu mutluluğu bana sen.
MEPHISTOPHELES. Doğüstü bir keyif!
Gece çiyde dağlara uzanıp,
Yeri göğü gönençle sarmak,
Bir tanrısallığa kabarmak,
Yerin iliğini merakla karıştırıp,
Altı günün yaratısını içinde duymak,
Gurur gücüyle bilmem neyin tadını çıkarmak,
O an ask hazzıyla her seye akısıp dönüşmek,
Salt yitmiş dünyaoğlu,
Sonra o yüce sezi, o ulu - bir jestle.
Nasıl desem bilmem - seziyi bitirmek.
FAUST. Tuh sana!
MEPHISTOPHELES. Hosunuza gitmiyor demek,
Hakkınızdır terbiyeyle tuh demek.
İffetli kulaklara söylememeli,
İffetli yüreklerin yoksun kalamadığı seyi:
Sözün kısası, esirgemem bu zevki,
Arada bir yalanla avutmayı kendini;
Ama dayanmazsın buna uzun süre.
Yine sürüklenip gitmissin,

Uzarsa eğer, kendini harap etmissin
Çılgınlık, korku ve dehsetle.
Yetti artık. Sevdiğin oturuyor içerde,
Her şey dardır, kendi kederde.
Hiç aklından çıkmıyorsun sen,
Ne kadar sevdiğini bir bilsen.
Önce akıp geldi askın kudurgan,
Eriyen karların dereyi tasırması gibi;
Onun kalbine döktün hepsini,
Deren şimdi yine sığdan.
Bana kalırsa, ormanda taht kurmak
Yerine, yarasır büyük beye,
Zavallı körpecik kanı yine
Askı için ödüllendirmek.
Vakti öldüresiye geçmek bilmiyor;
Durup pencerede seyrediyor bulutların
Akısını üstünden eski kent surlarının.
"Bir kus olsam!" Sarkısı böyle diyor
Günlerce, yarı geceler boyu.
Bir kez zindeyse, bin kez asık,
Bir kez ağlamışsa iki gözü iki çeşme,
Sonra görünür sakın yine,
Ama her zaman âsık.
FAUST. Yılan! Yılan!
MEPHISTOPHELES. Kendi kendine. Değil mi, yakaladım!
FAUST. Ruhsuz, çekil karsımdan
Ve adını anma güzel kadının!
Kabartma vücuduna tatlının
Hevesini yine yarı kaçıktı duvarların!
MEPHISTOPHELES. Sonra ne olacak? Diyor, kaçmışsın,
Yarı yarıya kaçmış sayılırsın.
FAUST. Ben ona yakınım, uzakta olsam da,
Onu hiç unutamam ve yitiremem
Evet, kıskanırım gövdesini, Efendimizin
Dudakları ona dokunsun istemem.
MEPHISTOPHELES. Pek âlâ, dostum! Sizi çok kıskandım ben
Güllerin altında dolanan ikiz çift yüzünden.
FAUST. Defol, pezevenk!
MEPHISTOPHELES. Güzel! Siz sövün, ben
güleyim.
Oğlanı ve kızı yaratan Tanrı,
Bildi hemen en saygın mesleği,
Dedi, bunu da kendim halledeyim.

Durma git, ne büyük bir sefalet!
Sevdiğinin odasına gitmene kefalet,
Yoksa ölüme değil.
FAUST. Nedir onun kollarında görkemli sevinç?
Bırak onun göğsünde ısınayım dinç!
Duyumsamıyor muyum hep onu sefil?
Değil miyim kaçak, yersiz yurtsuz,
Amaçsız ereksiz insandan baskası,
Kayadan kayaya çağlayan su,
Kudurmuş istekle uçuruma doğru?
Ve yana doğru o, çocuksu duyularla bunaltıcı,
Kulübecikte küçük yaylada,
Ve bütün evcil başlangıcı
Kusatılmış o küçük dünyada.
Ve ben, Tanrı'dan kargıslı,
Yetmedi bana,
Kavrayıp kayaları
Etmek paramparça.
O, bozmalıydım onun huzurunu.
Sen, cehennem, istedin kurban bunu!
Yardım et, şeytan, korkunun süresini kısalt,
Ne olacaksa olsun hemen!
Çökecekse üstüme yazgısı, çöksün salt,
Mahvolalım birlikte o ve ben!
MEPHISTOPHELES. Nasıl da kaynıyor yine, nasıl yanıyor!
Gir içeri, avut onu, ey ahmak!
Çıkış yolu görmezse böyle bir kafacık
Sonu geldi sanıyor bak.
Yasasın kalabilen yürekli!
Aslında sen de şeytanlastın oldukça.
Düşünmem dünyada daha münasebetsiz bir şeyi
Süpheyeye düşen şeytandan baska.
KOYACAK
Duvar oyuğunda Mater dolorosa'nın
(acılı Meryemana) dua tasviri,
önünde küçük çiçek küpleri.
GRETCHEN, küplere taze çiçekler koyar.
Ah, çevir,
Ey acılı ana,
Yüzünü rahmetle bana!
Kalbinde kılıç yarası,
Binbir acısı
Bakıyorsun oğlunun ölümüne.

Kim duyar
Kemiklerimde kaynar
Bu acıyı?
Zavallı kalbim neden ürker,
Niye titrer, ne ister,
Bir sen biliyorsun, bir tek sen!
Nereye gitsem,
Göğsüm nasıl, nasıl, nasıl
Hep acır, ne etsem!
Yalnız olunca,
Ağlar, ağlar, ağlarım,
Điminde kalbim kırılır.
Kırıklara penceremin önünde
Çiy düstü gözyaslarımdan, ah!
Sabahın seherinde
Bu çiçekleri toplarken.
Düstü odama aydın
Günes erkenden,
Oturdum hemen
Yatağımda bütün çilemle.
El ver! kurtar beni zillet ve ölümden!
Ah, çevir,
Ey acılı ana,
Yüzünü rahmetle bana!
KATEDRAL
Ayin, org ve dinsel sarkı.
Gretchen, halk kalabalığı arasında.
Kötü ruh, Gretchen'in arkasında.
KÖTÜ RUH
Nasıl da değişik, Gretchen, hissediyordun kendini,
Daha salt saf ve günahsızken
Burada sunağa geldiğinde,
Eprimis kitapçıktan
Dualar mırıldandığında,
Biraz çocuk oyunları,
Biraz Tanrı kalbinde.
Gretchen!
Kafan nerede?
Kalbinde
Hangi kötü is?
Annenin ruhu için mi dua ediyorsun,
Senin yüzünden uzun, upuzun azapla öte uykuya dalan?
- Ve kalbinin altında

Kıpırdamıyor mu artık siserek,
Korkutmuyor mu seni ve kendini
Sezgi dolu varlığıyla?
GRETCHEN. Vah! Vah!
Def etseydim su düşünceleri,
Kafamda dönüp dolasan
Beni yiyerek!
KORO. Dies irae dies illa
Solvat Saeclum in favilla. Org müziği.
KÖTÜ RUH. Gazap yapıyor yakana!
Sûru İsrâfil ötüyor!
Gömütler depriyor!
Ve kalbin,
Kül sükutundan
Yalım zulümlerine
Yeniden yaratılmış,
Zangır zangır titriyor!
GRETCHEN. Gitseydim suradan!
Sanki org nefesimi kesiyor,
Sarkı kalbimi
En derinden çözüyor.
KORO. Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet apparebit,
Nil inultum remanebit.
GRETCHEN. Öyle bungunum!
Duvar kirisleri
Beni tutsak ediyor!
Kubbe
Üstüme abanıyor! - Hava!
KÖTÜ RUH. Gizlen sen! Günah ve ayıp
Gizli kalmaz.
Hava? Isık?
Vay haline.
KORO. Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus?
Cum vix justus sit securus.
KÖTÜ RUH. Yüz çevirdiler
Nurlular senden.
Sana el uzatmak
Ürpertir arı olanı.
Vay!
KORO. Quid sum miser tunc dicturus?
GRETCHEN. Komsu! Kolonya! -

Bayılır.